ЗВЯЗДА

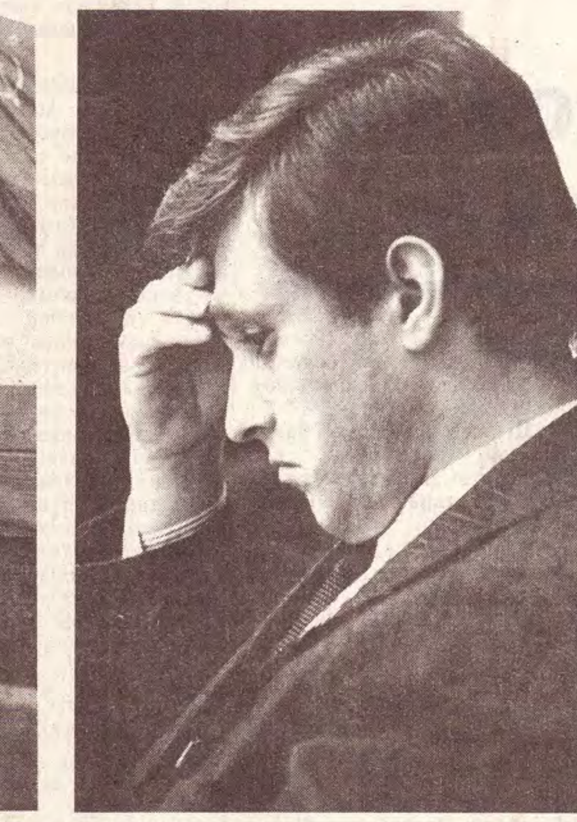
Газета выдаецца са жніўня 1917 года

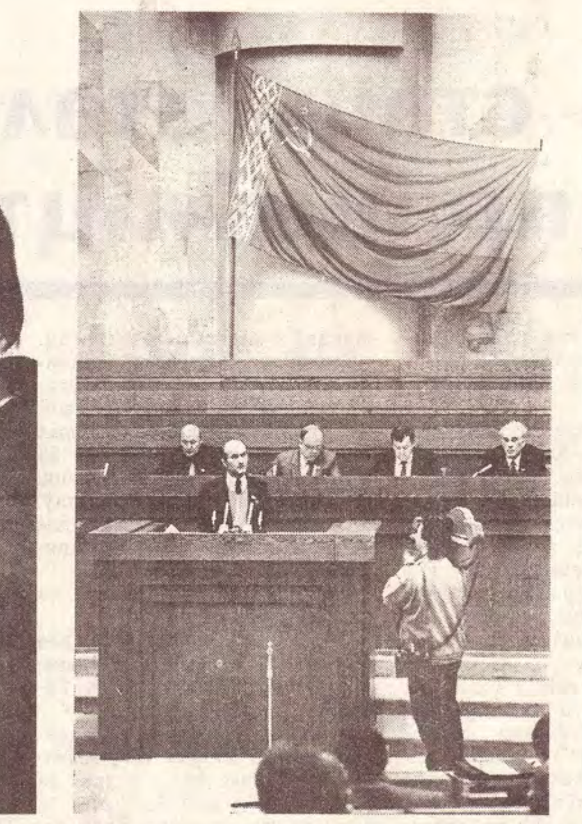
18 верасня 1991 г. СЕРАДА

№ 183 (21711)

Цана 20 кап.

Працуе нечарговая сесія Вярхоўнага Савета БССР дванаццатага склікання.

Фота Я. ПЯСЕЦКАГА.

БУДЗЕМ СПЯШАЦЦА ПАВОЛІ

З нечарговай шостай сесіі Вярхоўнага Савета БССР

Не ведаем, як хто, а мы па агульнаму настрою дэпутатаў пад час сесіі адзначылі: пасляпутчаўскія падзеі істотна адбіліся на абстаноўцы ў зале. Узяць хаця б адзін невялікі штрых: калі раней на абмеркаванне пытання аб прамой трансляцыі патрабавалася даволі багата часу, калі само абмеркаванне ператваралася нярэдка ў драматычныя дэбаты, то зараз на прыняцце пастановы пайшлі лічаныя хвіліны — наступ на галоснасць яшчэ нікому не дабаўляў аўтарытэту. Нарэшце, гэта зразумелі ўсе.

Папярэдняя сесія, як мы памятаем, завяршылася пераканаўчай перамогай дэмакратычна настроеных дэпутатаў, іх лік, мяркуючы па выніках галасавання па прынцыповых пытаннях, істотна вырас, пайшоў працэс паступовага адыходу ад шчыльнай абароны карпаратыўных інтарэсаў на карысць нашым агульным. Ці набудзе гэты працэс тэндэнцыю да ўстойлівасці, да замацавання цяпер, калі прадстаіць паглыбіць, канкрэтызаваць, чотка і дакладна акрэсліць усе пытанні, звязаныя з фарміраваннем нашай дзяржаўнасці?

Дэбаты па фарміраванню парадку дня сесіі паказалі: так, наш парламент вучыцца майстэрству кампрамісаў, майстэрству абменьвацца аргументамі, а не толькі палітычнымі выкладкамі, часам проста зневажаннямі. Калі на некаторых папярэдніх сесіях як не ўсе прапановы апазіцыі дружна забалатоўваліся націсканнем кнопак, то на цяперашняй многія яе напрацоўкі знайшлі падтрымку.

Так, напрыклад, пасля кароткай, але пераканаўчай аргументацыі лідэра апазіцыі Зянона Пазняка на карысць падпарадкавання мытнай службы (таможні) рэспубліцы, а не саюзным органам, толькі тры дэпутаты прагаласавалі супраць уключэння гэтага пытання ў парадак дня, а 289 падтрымалі прапанову.

Логіка, якой кіраваліся дэпутаты пры зацвярджэнні парадку дня, такая: суверэнная дзяржава павінна мець усе атрыбуты, якія б сведчылі аб яе незалежнасці. Не ўсе адразу ж зразумелі гэту логіку. Так, многія дэпутаты выказвалі на сесіі свае перасцярогі: ці не занадта шмат палітычных пытанняў у той час, калі жыццё людзей пагаршаецца, калі выбаршчыкі задаюць пытанні — як жыць далей, але адказаў не знаходзяць?

А дэпутаты тым часам змяняюць назвы і гербы...

І ўсё ж, напэўна, ёсць здаровы сэнс у тым, што нечарговая, а значыць, хуткаспелая, непрацяглая сесія не ўсклала на сябе цяжар эканамічных праблем, тым самым засцярогшыся ад непрадуманых рашэнняў. З другога боку, хіба абарона нашых межаў, той маёмасці, якую кінуліся вывозіць з рэспублікі саюзныя ведамствы, а таксама наладжванне міжнародных узаемаадносін — не эканоміка?

Тыдзень назад, пасля пасяджэння Прэзідыума Вярхоўнага Савета, на якім абмяркоўваўся парадак дня гэтай сесіі, мы сустрэліся з лідэрам апазіцыі З. Пазняком. Нягледзячы на тое, што цэлы шэраг прапаноў, якія вылучалі дэпутаты ад БНФ, не быў прыняты Прэзідыумам, Зянона Станіслававіча не дужа засмучаў гэты факт.

— Мы паўторна ўнясём усе гэтыя пытанні на сесіі,— коратка пракаменціраваў ён тое, што адбылося на пасяджэнні Прэзідыума, адначасова зазначыўшы, што галоўная прычына няўступлівасці кансерватараў —у жаданні вывесці з-пад удару былых высокіх кіраўнікоў КПСС.

Першы дзень работы сесіі паказаў, што настойлівасць апазіцыі была ўзнагароджана. Раней адхіленыя пытанні, — аб Генеральным пракуроры, аб прызнанні права прыватнай уласнасці на зямлю, аб знешнепалітычнай дзейнасці парламента — усё ж будуць разглядацца дэпутатамі на гэтай сесіі. Але святкаваць поўную перамогу апазіцыі наўрад ці даводзіцца, бо найбольш прынцыповыя з прапанаваных імі пытанняў,— аб роспуску структур КПСС — КПБ, аб Старшыні Савета Міністраў і членах урада БССР, — не набралі патрэбнай колькасці галасоў. Такога разгортвання падзей можна было чакаць: наіўна спадзявацца, што большасць у парламенце, якая яшчэ ўчора была настроена пракамуністычна, сёння так рэзка зменіць погляды, што пачне самой сабе капаць яму. Зрэшты, у зацяжныя дыскусіі аб лёсе КПБ ці даверы да цяперашняга ўрада прадстаўнікі камуністычнай большасці не ўступалі. І галасавалі яны, на нашу думку, не кнопкамі, а.... ігнараваннем галасавання. Па лічбах на табло было добра бачна: як толькі справа даходзіла да найбольш прынцыповых пытанняў (у прыватнасці, будучыні КПБ), колькасць галасуючых рэзка зніжалася і рашэнне ў выніку не прымалася. Дарэчы, многае высвятліцца пры знаёмстве з вынікамі паіменнага галасавання.

Прыемна было чуць, што некаторыя дэпутаты, з вуснаў якіх раней не даводзілася чуць беларускую мову, на гэтай сесіі загаварылі па-беларуску. Гэта робіць гонар дэпутатам Булахаву, Козіку і некаторым іншым. Шкада толькі, што Старшыня Савета Міністраў В. Кебіч пакуль што не спяшаецца выканаць абяцанне, якое ён улетку даваў дэлегатам II з'езда ТБМ. Многія вельмі спадзяваліся, што з восені прэм'ер-міністр загаворыць па-беларуску. Зрэшты, восень толькі пачалася...

«Мы будзем спяшацца паволі», — некалькі разоў зазначаў С. Шушкевіч, пагаджаючыся з думкай А. Вярцінскага аб тым, што не варта паспешліва прымаць важныя рашэнні. Бадай, гэтыя словы маглі б стаць эпіграфам увогуле да стылю работы нашага парламента, які хоць і стараецца нагнаць упушчанае, — усё ж ідзе па дарозе, якую даўно пратапталі нашы блізкія суседзі.

У другой палове дня дэпутаты пачалі абмеркаванне пытанняў парадку дня. На пасаду Старшыні Вярхоўнага Савета рэспублікі былі вылучаны чатыры кандыдатуры: С. Шушкевіча, Г. Карпенкі, В. Кебіча і У. Заблоцкага. Кандыдаты выступілі са сваімі праграмамі, адказалі на пытанні дэпутатаў. Самаадводаў, як чакалася, ніхто не ўзяў, і ўсе яны былі ўключаны ў бюлетэні для тайнага галасавання. Яго вынікі падліковая камісія паведаміла позна вечарам.

***

Улічваючы, што многія нашы чытачы, сярод якіх нямала і членаў кампартыі, зараз устрывожаны яе лёсам, прапануем кароткае інтэрв'ю з Анатолем Малафеевым, узятым падчас сесіі.

— Каб правільна ацаніць наша сённяшняе становішча, увесь ход падзей, трэба, перш за ўсё, адказаць на пытанне: а што адбылося ў жніўні? Усё астатняе з'яўляецца складаемым гэтай хвалюючай тэмы. Адбыўся так званы «дварцовы пераварот», не больш і не менш. Прычым ён ажыццёўлены бліжэйшымі памочнікамі Прэзідэнта. На чале яго стаяў віцэ-прэзідэнт — не чалавек з боку, не Іван бязродны, які здолеў прарвацца да ўлады. Ды і ўся астатняя кампанія даволі знатная. Таму спробы звязаць Кампартыю, у прыватнасці, КПБ, з гэтымі падзеямі выглядаюць абсурдна, недарэчна, нячыста, яны праследуюць дакладныя палітычныя мэты. Якія? Прадставіць 670 тысяч камуністаў у ролі нейкіх злачынцаў, змоўшчыкаў. Лічу, што гэта недапушчальна. Мы ідзём — цяжка, супярэчліва — да дэмакратычнай дзяржавы, і калі станем ісці да мэты такімі метадамі, то грамадства можа апынуцца ў тым жа стане, як у самыя цяжкія перыяды нашай гісторыі. Зноў давядзецца залечваць раны— цяжка, балюча. Зноў увойдзем у паласу пошуку вінаватых, прыцягнення да адказнасці тых, хто не меў ніякага дачынення да супрацьпраўных дзеянняў.

Хацелася б, каб гэтага не здарылася. Выйсці з найцяжэйшай сітуацыі — распад Саюза, марнеючая эканоміка, пагаршэнне жыцця людзей — можна толькі на грунце аб'яднання. Кошт самых неабходных прадуктаў харчавання — бульбы, агародніны — дасягнуў неймаверных велічынь. Бульба на

(Заканчэнне на 3-й стар.).

ФАКТ

Народныя дэпутаты Прыднястроўя падпісаліся пад зваротам да парламента і Прэзідэнта Малдовы. У дакуменце, у прыватнасці, прапануецца «прызнаць рэальнасць існавання Прыднястроўскай Малдаўскай ССР і неадкладна прыступіць на афіцыяльным узроўні да перагавораў па ўсяму комплексу праблем».

***

Другі тыдзень «знемагаюць» 50 рэфрыжэратараў з мясам з Італіі на чыгуначнай станцыі Уктус. Разгрузка ідзе сяк-так — па два — чатыры вагоны ў суткі, хоць у гарадскіх магазінах мяса не было шмат месяцаў. У аб'яднанні «Свярдлоўскмясаагрaпром», а ён атрымальнік грузу, паскардзіліся на... нерытмічнасць паставак. Аб гэтым паведаміла газета «Уральский рабочий».

***

Кожнай сям'і трох загінуўшых у барацьбе з мафіяй оперупаўнаважаных Маскоўскага крымінальнага вышуку пералічыў па 30 тыс. рублёў дабрачынны фонд газеты «Москвичка». Ён заснаваны гэтым штотыднёвікам і малым прадпрыемствам «СКІМ».

***

Рэкордная колькасць краін — 134 — мае намер выставіць свае футбольныя каманды на чэмпіянат свету 1994 года, фінал якога адбудзецца ў ЗША, паведамляе карэспандэнт агенцтва Рэйтэр з Лос-Анжэлеса. Папярэдняе «дасягненне» (у 1990-м годзе) было 123.

***

Мсціслаў Растраповіч, сусветна вядомы віяланчэліст і дырыжор, мастацкі кіраўнік Нацыянальнага сімфанічнага аркестра ЗША аб'явіў аб стварэнні фонду Растраповіча-Вішнеўскай, сродкі з якога пойдуць на будаўніцтва «сучаснага, цалкам абсталяванага ўсім неабходным дзіцячага шпіталя ў Маскве».

***

Праграма прыватызацыі дзяржаўнай уласнасці ў Казахстане апублікавана ў рэспубліканскіх газетах. Яе першы этап разлічаны на 1991-92 гады і будзе грунтавацца на купонным механізме прыватызацыі. Ужо да першага кастрычніка будуць арганізаваны камісіі ў мясцовых Саветах па вызначэнню сум, належачых грамадзянам купонаў. Іх колькасці для чалавека, які мае 21 год працоўнага стажу, дастаткова для выкупу сярэдняй па кошту кватэры ці дома.

***

Адрадзіць традыцыі рускай страхавой справы маюць намер камерсанты Санкт-Пецярбурга. Яны пачалі арганізацыю сеткі страхавых кампаній для падтрымання новых рынычных структур з улікам фарміравання зоны свабоднага прадпрымальніцтва. Зона ахопіць тэрыторыю паўночна-заходняга рэгіёна Расійскай Федэрацыі, уключаючы і горад Выбарг.

ФАКТ

Асабіста ў мяне ніколі не ўзнікала праблем са здачай гісторыі КПСС ці ўсялякай іншай гісторыі ва універсітэце. Мая школьная настаўніца, якая дала мне такія моцныя веды па гэтых прадметах, два ці тры гады назад за плённую працу ў выхаванні падрастаючага пакалення атрымала ордэн Працоўнага Чырвонага Сцяга. Год назад на вечары сустрэчы выпускнікоў нашай школы яна сказала: «Я вас вучыла хлусні».

Міністэрства адукацыі просіць задумацца

Гэта цяжка — асэнсаваць па-новаму, інакш свой погляд на нашу гісторыю. Перарабіць па вялікаму рахунку трэба самога сябе. Мусіць, таму намеснік міністра адукацыі БССР Васіль Стаўроў на сваёй прэс-канферэнцыі прасіў не прыспешваць з поўнай перабудовай грамадазнаўцаў. Яшчэ два гады назад ён выступіў увогуле за прыпыненне выкладання навук, звязаных з гісторыяй партыі, СССР і г. д.

Гэты крок застаецца актуальным і цяпер. Міністэрства адукацыі прызнала: навукова-метадычнай базы для грамадска-палітычных курсаў практычна няма. На даны момант не існуе ніводнага падручніка, які задавальняў бы навуковаму, без ідэалагізаванага шалупіння, падыходу да гістарычных працэсаў у нашай краіне. Больш таго, В. Стаўроў упэўнены, і трэба сказаць не без падстаў, у тым, што любы падручнік па грамадска-палітычнай дысцыпліне, напісаны ў нашы дні, будзе праз некаторы час зноў перапісвацца. Як будзе мяняцца і аб'ём гістарычных дысцыплін у вучэбным працэсе інстытутаў і універсітэтаў.

ных дысцыплін. Не трэба блытаць гісторыю Беларусі з гісторыяй КПЗБ ці БНФ.

Па-трэцяе, прафесіянальны ўзровень выкладчыцкага саставу застаецца нездавальняючым. У сувязі з гэтым міністэрствам адукацыі прымаліся і прымаюцца валявыя рашэнні, каб «заганяць» у інстытуты павышэння кваліфікацыі, дзе ёсць шмат патрэбных напрацовак, выкладчыкаў былых марксізмаў, ленінізмаў і г. д. Чаму заганяць? Таму што вучоба ў такіх інстытутах прымушае мяняць дзесяцігоддзямі сфарміраваны падыход да выкладання свайго прадмета. Студэнт мае права мець любыя палітычныя перакананні, свой погляд на мінулыя і сённяшнія гістарычныя працэсы.

Цярпімасць павінна нарэшце ўзяць верх у выкладанні ўсіх грамадска-палітычных навук.

Усяго ж грамадазнаўцаў у ВНУ рэспублікі 1.450 чалавек, у сярэдніх навучальных установах — прыблізна васемсот. Вядома, што адбываецца працэс скарачэння гэтай катэгорыі выкладчыкаў. У данай сітуацыі вучоныя саветы універсітэтаў і інстытутаў, кіраўнікі

Цяпер жа «ў сувязі з новай сітуацыяй» Міністэрства народнай адукацыі пакуль што фактычна займаецца расстаноўкай кропак над «і», якіх безліч у выкладанні многіх гуманітарных дысцыплін.

Па-першае, неабходна хутчэйшае змяшчэнне акцэнту з вывучэння гісторыі Савецкага Саюза на вывучэнне нацыянальнай гісторыі Беларусі і ўвядзенне яе ў якасці абавязковай дысцыпліны ва ўсіх навучальных установах. Аб становішчы спраў у гэтым плане сведчыць такі факт: да выпуску рыхтуецца падручнік пад назвай «Гісторыя БССР (савецкі перыяд)».

Па-другое, патрэбна цалкам выключыць усялякі ідэалагічны ціск з усіх гуманітар-

прафтэхвучылішчаў і тэхнікумаў павінны задумацца аб перапрафіляванні пэўнай часткі грамадазнаўцаў. Вучоныя саветы таксама павінны самі вырашыць, якія прадметы набудуць статус «дзяржаўнага экзамена», а якія — факультатыўнага вывучэння. Увогуле, тут цяжка прапанаваць нешта новае. Ва ўсім свеце практыкуецца выбар навучальных курсаў студэнтамі ў пачатку навучальнага года. У гэтай сітуацыі выжывае, вядома, мацнейшы выкладчык, які можа прапанаваць асабісты погляд і глыбокія веды па свайму прадмету. Міністэрства адукацыі ў асобе В. Стаўрова паабяцала шырока рэкамендаваць падобную практыку ўсім сваім установам.

Што выбіраць: палітэканомію ці эканамічную тэорыю і эканамічнае выхаванне — міністэрства нікому навязваць не збіраецца. Выбар — за вучоным саветам.

Здаецца, універсітэты і інстытуты нарэшце пачынаюць пакрысе ўсведамляць сваю значнасць у культурным жыцці рэспублікі, як гэта было, напрыклад, з універсітэтамі ў сярэдневякоўі.

На вучоным савеце Белдзяржуніверсітэта імя У. І. Леніна ўжо абмяркоўвалася пытанне аб перайменаванні універсітэта. Праўда, з падобнымі ініцыятывамі да Міністэрства адукацыі БССР пакуль што ніхто не звяртаўся.

Хоць, здаецца, над гэтым павінны былі б задумвацца прафесары і студэнты педінстытута імя М. Горкага, які мае гонар так называцца таму, што некалі, едучы з Парыжа, заснавальнік сацрэалізму зрабіў прыпынак у Негарэлым. Выклікаюць здзіўленне таксама назвы тэхналагічнага інстытута, інстытута народнай гаспадаркі. Не ясна, што зрабілі для гаспадаркі Беларусі Кіраў, Куйбышаў.

Але, вядома, перайменаванне і скасаванне — не галоўнае на сённяшні дзень для беларускай адукацыі. Максімальна хутка асэнсаваць агульначалавечыя каштоўнасці ў выкладанні сваіх прадметаў — задача не аднаго былога «марксіста-ленінца».

А. КОКТЫШ.

АПОШНЯЯ ІНФАРМАЦЫЯ АД 18 ДА 18 СУТАК

МІНСК

НОВАЯ КАНЦЭПЦЫЯ РАДЫЁФІКАЦЫІ?!

БРЭСТ. (А. Палонскі). Так, існуюць сёння сістэмы касмічнай сувязі. Аднак побач з ёй жывуць-пажываюць і рэліктавыя спосабы перадачы інфармацыі: уся наша краіна пакрыта сеткай радыётрансляцыйных ліній — драўляныя апоры і пара правадоў на іх, што нясуць радыёпраграмы да слухачоў. Мы адзіныя ў свеце маем такую радыёсетку.

Прыкмета таталітарнай дзяржавы? А хіба не!? Так, укараняецца шматпраграмнае вяшчанне. Аднак зноў жа — па правадах. Землекарыстальнікі на вёсцы нясуць вялізныя страты ад драўляных апор на палях: каля іх не ўзарэш і не пасееш.

І вось у Брэсцкай вобласці першымі ў краіне прапанавалі новую канцэпцыю дастаўкі радыёпраграм у кватэры. Сканструяваны і запускаецца ў масавую вытворчасць вельмі танны радыёпрыемнік на ўльтракароткіх хвалях. Ствараецца сетка радыёперадатчыкаў, для гэтых мэт будуць задзейнічаны і былыя «глушылкі». Інакш кажучы, тут маюць намер у бліжэйшы час абыходзіцца без паветранай радыёсеткі.

Многія гаспадаркі, каб ліквідаваць апоры радыётрансляцыйных сетак на палях, купяць для вяскоўцаў прыёмнікі. І гэта будзе эканамічна выгадней, чым аборваць на палях кожны слуп.

ВАШ МЁД—НАШ ДЗЁГАЦЬ

МАГІЛЁЎ. (А. Гаршкоў). Два раскошныя аўтобусы фірмы «Мерседес-Бенц» праехалі ў сераду раніцай па вуліцах старога горада. Яны прывезлі 80 магілёўскіх школьнікаў, якім пашчасціла на працягу 20 цёплых дзён адпачываць у Германіі.

Дамоўленасць аб такіх паездках была дасягнута паміж магілёўскім і патсдамскім мэрамі ўлетку. Нямецкі бок выказаў жаданне штогод прымаць у сябе дзяцей, якія пацярпелі ад аварыі на Чарнобыльскай атамнай станцыі. Усе расходы бяруць на сябе ўлады Патсдама.

Школьнікі былі разбіты на дзве групы: старэйшыя адпачывалі ў Патсдаме, а меншым пашчасціла жыць на маляўнічым востраве Узэдом, што на поўначы Германіі. Мора, сонца, каларыйная яда, апельсіны і бананы, сокі, экскурсіі па начному гораду, чароўныя мелодыі аргана ў касцёле, мясцовы тэатр лялек, сустрэчы з нямецкімі аднагодкамі і развітальны палёт над вострабам на спартыўным самалёце, — ніякі час не сатрэ з памяці ўражанні аб цудоўных днях, праведзеных за мяжой.

Не забудзецца, відаць, і тое, як «радасна» сустрэла іх родная зямля — адмовай прадаставіць месцы для начлегу ў брэсцкім інтэрнаце. Выручылі ўсё тыя ж нямецкая ветлівасць з кухняй, прыбіральняй і двума тэлевізарамі ў салоне. Дробязь, канешне. Для нас. А немцаў гэта непрыемна ўразіла. Невядома, ці з'явіцца ў іх жаданне дарыць сваю шчодрасць наступным летам нашым дзецям, калі самі мы адносімся да іх з такой абыякавасцю.

ЯШЧЭ РАЗ АБ ЖЫВОЙ ВАДЗЕ

ЖАБІНКА. **(Ю. Фёдарава).** Крыніцы з чыстай вадой, на жаль, становяцца рэдкімі ў гэтых месцах. Падземны водны басейн, з якога вада пастурае ў калодзежы, забруджаны. Такі вывад можна зрабіць па выніках работы мясцовай санстанцыі. Практычна ва ўсіх калодзежах раёна пітная вада бактэрыялагічна забруджана звыш нормы. Не адпавядае яна норме і ў многіх водаправодах.

Крытычны стан падземных вод у рэгіёне — вынік нерацыянальнага гаспадарання на зямлі.

З ЛОНДАНА Ў НЬЮ-ЙОРК— ПРАЗ БЕЛАРУСЬ

МІНСК. (У. Цасюк). У гэтыя вераснёўскія дні рэспубліка сустракае буйную міжнародную аўтаэкспедыцыю, якая вось ужо на працягу двух тыдняў праходзіць па тэрыторыі краін — удзельніц другой сусветнай вайны.

Аўтапрабег стартаваў у Лондане, ззаду засталіся ўжо Дзюсельдорф, Мюнхен, Варшава. З 16 па 20 верасня экспедыцыя будзе знаходзіцца на тэрыторыі Беларусі. 18-га верасня на плошчы Перамогі ў Мінску адбудзецца мітынг. У праграме ўдзельнікаў аўтапрабегу (а іх 55 чалавек) азнаямленне з нашай сталіцай, яны пабываюць таксама ў Хатыні, на Кургане Славы і ў спартыўным комплексе «Раўбічы».

Затым Марш міру накіруецца ў Смаленск, Маскву, далей на яго шляху Забайкальск, Уладзівасток, а завершыцца ён у Ванкуверы і Нью-Йорку.

АД'ЕЗД ДЭЛЕГАЦЫІ БЕЛАРУСІ

Для ўдзелу ў рабоце 46-й сесіі Генеральнай Асамблеі Арганізацыі Аб'яднаных Нацый, якая адкрылася 17 верасня, у Нью-Йорк адбыла дэлегацыя Беларусі на чале з міністрам замежных спраў рэспублікі Пятром Краўчанкам. Нашых паўпрэдаў чакае напружаная работа ў «сусветным парламенце». У цэнтры іх намаганняў — чарнобыльская праблематыка.

(БЕЛТА).

ПІЦЕ, ДЗЕЦІ, МАЛАКО! АЛЕ ТОЛЬКІ НЕ З НОВАЛУКОМСКАГА ЗАВОДА

ЧАШНІКІ. У Новалукомскую раённую бальніцу быў змешчаны 81 жыхар, у тым ліку 52 дзіцяці з Чашнікаў і Новалукомля з прыкметамі атручэння. Па папярэдніх даных, атруціліся яны з «дапамогай» роднага малочнага завода, ужыванне вырабаў якога і прывяло да такога сумнага фіналу. Праца завода часова прыпынена.

ЦІ НАКОРМІЦЬ ХАРЧОВАЕ ПРАДПРЫЕМСТВА?

МАГІЛЁЎ. (М. Шматаў). На базе адзінаццаці дробных кафэ і сталовых у горадзе ўтворана народнае харчовае прадпрыемства.

Танней і смачней — з такім дэвізам працуюць тут. І гэта вельмі спадабалася магілёўчанам. Заработная плата рабочых на прадпрыемстве вырасла ў паўтара раза, а кошт страў тым часам зніжаны на 7 працэнтаў.

Харчовае прадпрыемства наладзіла прамы кантакт з Магілёўскім райаграпрамам. Цяпер бульба, капуста, мяса-малочныя прадукты паступаюць сюды мінаючы аптовыя базы. А гэта знізіць іх сабекошт амаль на 10 працэнтаў.

КАМУНА ПА-ЖОДЗІНСКУ

ЖОДЗІНА. Тут створана эканамічная асацыяцыя, у якую на добраахвотных пачатках увайшлі прадпрыемствы горада і шэраг гаспадарак раёна.

Паляпшэнне забеспячэння гараджан прадуктамі харчавання, таварамі народнага ўжытку і будаўнічымі матэрыяламі — асноўная мэта асацыяцыі, якая будзе дасягнута, як лічаць яе кіраўнікі, аб'яднаннем фінансавых, матэрыяльных, харчовых і вытворчых рэсурсаў.

ФАРМАЛІН «НЕ ПРАЙШОЎ»

На станцыі Жлобін у цыстэрне з фармалінам, якая накіроўвалася са станцыі Ноўгарад-на-Волхаве на станцыю Барбарова ў Мазырскім раёне, была выяўлена цеча. Цыстэрну вывелі на абвадную ветку за мяжу горада, дзе небяспечны фармалін быў нейтралізаваны.

ЧАС ПАДПІСАННЯ Ў ДРУК: ПА ГРАФІКУ 21.05, НУМАР ПАДПІСАНЫ У 21.05.

У друку паведамлялася ўжо (праўда, даволі коратка і сціпла), што беларуская дэлегацыя на чале са Старшынёй Савета Міністраў БССР В. Кебічам з афіцыяльным візітам наведала Рэспубліку Карэя.

Чым была выклікана гэта паездка, якія мэты яе і вынікі?

Аб гэтым ішла размова на прэс-канферэнцыі, якую наладзіў для журналістаў кіраўнік беларускага ўрада.

КАРЭЯ—БЕЛАРУСЬ:

Адносіны могуць стаць эталонам дзелавога супрацоўніцтва

— Калі мы выйшлі з самалёта, — расказваў В. Кебіч, — нас сустракалі не толькі карэйскія, але і многія іншыя міжнародныя прадстаўнікі. І карэйскі бок выдатна разумеў, калі ўжо першы візіт на ўрадавым узроўні — то гэта сур'ёзна. І падзеі, якія адбыліся ў СССР, выклікалі да нашай дэлегацыі вялізную ўвагу.

Спачатку мы былі афіцыяльна прыняты міністрам замежных спраў Лі Сан Окам. Трэба сказаць, што пад час праводзінаў нашай дэлегацыі ў Маскве прыбыў пасол Карэі ў Савецкім Саюзе. Дарэчы, у многім дзякуючы яму, можа, і адбылася гэта сустрэча. Міністр Карэі вывучыў абстаноўку ў Беларусі, ведаў, што такое Беларусь на гэтым прамежку часу.

Праз 3 гадзіны я быў прыняты прэзідэнтам Ро Дэ У. Як першая, так і другая размова праходзіла ў цёплай і вельмі шчырай абстаноўцы. Яна працягвалася 40 мінут.

У Міністэрства замежных спраў намі прадстаўлены праект дагавора аб эканамічным, навукова-тэхнічным і культурным супрацоўніцтве Беларусі і Карэі. Але я хачу адзначыць адну акалічнасць: не будзе Карэя ні з якой рэспублікай падпісваць ніякіх дагавораў да таго часу, пакуль не вырашыцца будучыня Саюза, пакуль не стане дакладным і ясным, якія паўнамоцтвы будуць вырашаць рэспублікі, а якія — Саюз.

Тым не менш у час гутаркі нам параілі мець справу з буйнымі кампаніямі Карэі, маючы на ўвазе, што грошай у іх больш чым дастаткова. І што гэта так, мы пераканаліся потым, сустракаючыся з прадстаўнікамі кампаній на месцах. І яны заяўлялі аб тым, што з намі можна мець справу.

Дык вось, Ро Дэ У заявіў: «Я прыкладу ўсе намаганні да таго, каб паказаць і даказаць, што адносіны паміж Беларуссю і Карэяй мы наладзім такім чынам, каб яны былі для іншых эталонам дзелавога супрацоўніцтва».

Затым, як адзначыў В. Кебіч, была сустрэча з намеснікам прэм'ер-міністра, міністрам эканомікі і планавання Лі Сын Юнам. Адбылася прафесіянальная гутарка, у час якой было дамоўлена, у якіх галінах мяркуем супрацоўнічаць.

З многіх кампаній дэлегацыя наведала некалькі, якія з'яўляюцца першымі ў Карэі і ўваходзяць у трыццатку сусветных па тавараабароту і выпуску прадукцыі. Ва ўсякім выпадку, гадавы аб'ём іх вытворчасці складае ад 17 да 25 мільярдаў долараў. Гэта вельмі буйныя кампаніі з вялікай колькасцю працуючых.

Першая — «Хёндэ» — у асноўным сваю дзейнасць засярodзіла на выпуску аўтамабіляў. На думку кіраўніка беларускага ўрада, у Карэі не знойдзеш ніводнай аўтамашыны замежнай маркі.

Тры кампаніі выпускаюць легкавыя і грузавыя аўтамабілі. Але складваецца такое ўражанне, што трапляеш у краіну, дзе ездзяць аўтамабілі розных краін. Усё таму, што такая вялікая разнастайнасць машын. Адна кампанія выпускае, відаць, 20 марак розных аўтамабіляў. Усяго ж у Паўднёвай Карэі выпускаецца каля 70 мільёнаў аўтамабіляў у год.

«Хёндэ», «Голд Стар», «Дэ У», «Самсунг» і «Сань Ёнг» з'яўляюцца тут самымі буйнымі кампаніямі. І асаблівасць іх заключаецца ў тым, што ўсе яны без выключэння, акрамя аўтамабіляў, выпускаюць халадзільнікі, тэлевізары, тавары народнага спажывання, мікрахвалевыя печы, бытавыя электрапрыборы, відэааўдыётэхніку....

Скажам, кампанія «Сань Ёнг». На ёй прыкладна пяць тысяч працуючых. Умовы работы нібыта спрыяльныя, добрыя, але інтэнсіўнасць працы настолькі высокая, нялёгкая, што цяжка сабе нават уявіць. За дзень тут выпускаюць 25 тысяч відэамагнітафонаў. Паўсюдна стаяць і працуюць жанчыны. Рабочы дзень — 10 гадзін: 8 — асноўны час, 2 — звышурочны. За звышурочны — аплата ў паўтара раза большая. На пытанне, чаму б не пасадзіць іх (жанчын) на крэслы, якія круцяцца, дырэктар кампаніі адказаў прама: «Калі яны сядзяць, прадукцыйнасць працы зніжаецца роўна на 10 працэнтаў. Яны павінны стаяць».

У час візіту дасягнута дамоўленасць, што ў бліжэйшы час да нас прыедуць іх спецыялісты. Паводле падлікаў, будзе больш ста чалавек. Гэта група павінна правесці аналіз работы нашага «Гомсельмаша». І, напэўна, мы паспрабуем паўтарыць тут варыянт падобнай арганізацыі вытворчасці адзін да аднаго.

З кампаніяй «Дэ У» дамовіліся аб тым, што на працягу трох месяцаў (і яны лічаць гэта за гонар і тым самым хочуць даказаць, што дзелавое супрацоўніцтва паміж намі можа існаваць) наладзіць у нас выпуск мікрахвалевых печаў.

Кампанія «Голд Стар» акажа нам садзеянне ў выпуску «тонкай хіміі» — упаковачных матэрыялаў для харчовых прадуктаў, цэменту, угнаенняў і іншай сыпучай прадукцыі, дапаможа поўнасцю рэканструяваць устарэлыя цэхі аб'яднання «Гарызонт» для таго, каб наладзіць выпуск тэлевізійных трубак (а яны і пастаўляюць нам гэтыя трубкі) непасрэдна ў нас на заводзе, мадэрнізаваць наш тэлевізар, каб ён адпавядаў сусветным стандартам.

Вырашана правесці рэканструкцыю двух нашых нафтаперапрацоўчых заводаў з тым, каб павялічыць выхад светлых нафтапрадуктаў з айчынных 55 працэнтаў, што мы маем сёння, да сусветных 85 працэнтаў. Гэта вельмі буйны праект, але карэйцы гатовы яго ажыццявіць.

Затым В. Кебіч адказаў на пытанні журналістаў.

— Ці ёсць напрацоўкі для заключэння дагавораў з іншымі краінамі? Напрыклад, у Еўропе?

— У нас у Еўропе складваюцца самыя добрыя знешнеэканамічныя адносіны, перш за ўсё з Германіяй. Мы з Шушкевічам падпісалі цэлы пакет дакументаў аб эканамічным супрацоўніцтве, які пайшоў туды.

Далей ідзе Аўстрыя. Як вы, напэўна, ведаеце, Аўстрыя адна з першых краін, якая прадаставіла нам бескарыслівую «чарнобыльскую» дапамогу па дзяржаўнай лініі на суму 5 мільёнаў долараў. Гэта пасля Японіі, кампаніі якой прадаставілі 8 мільёнаў долараў, — другая краіна. Затым ідуць Італія, Іспанія.

Што датычыць Польшчы, то тут асаблівая размова: вельмі шмат праблем і складанасцей. Але ў будучым нам з Польшчай трэба мець цесныя эканамічныя адносіны, як з суседам.

— Ці ёсць у нашага ўрада прававыя ініцыятывы, каб даць поўную гарантыю замежным інвестытарам на тэрыторыі рэспублікі?

— Мяркуючы па вопыту Еўропы, мы, здаецца, асноўныя дакументы маем, але яны не даведзены да канца. Яшчэ патрэбна некалькі законаў па гэтаму пытанню. Я буду шчыры і не пабаюся сказаць, што сёння дзеянні некаторых дэпутатаў-гуманітарыяў накіраваны не на падтрымку нашых ініцыятыў у знешнеэканамічнай дзейнасці. Апошнія пасяджэнні Прэзідыума Вярхоўнага Савета паказваюць, што нам спрабуюць уставіць палкі ў колы.

— Ці лічыце вы, што чалавечы фактар будзе ўплываць на павышэнне прадукцыйнасці працы?

— Прадукцыйнасць працы перш за ўсё павінна павышацца за кошт тэхналогій, а не за кошт інтэнсіўнасці працы. Канешне, мы інтэнсіўнасць працы, якую я назіраў у Карэі, укараніць у нас адзін да аднаго не зможам.

— Ці будуць у нас якія-небудзь прадуктовыя закупкі, скажам, у Карэі?

— Не.

— Ці будуць прыватныя фірмы ў Беларусі выходзіць на ўзровень дагавораў без згоды ўрада Карэі?

— Так. Я заяўляў прэзідэнту Ро Дэ У, што вось сёння наш урад павінен весці перагаворы з фірмамі. Але гэта зусім не азначае, што мы будзем накладваць нейкае вета на дзейнасць фірм. Яны свабодныя ў сваёй дзейнасці, яны могуць заключаць любыя пагадненні, уступаць у любыя асацыяцыі, іншыя аб'яднанні. Дзейнасць урада накіравана на адно — падатковая палітыка і падатковыя скідкі па выпуску прадукцыі, якая так неабходна Беларусі. Я замежным фірмам і інвестытарам заявіў, што да пяці гадоў, у залежнасці ад таго, якую яны будуць прадукцыю выпускаць, будуць вызваляцца поўнасцю ад уплаты падатку. Гэта ў іх выклікала вялізную цікавасць. Гэта той эканамічны рычаг, якім мы можам зацікавіць інвестытараў іншых дзяржаў.

Яшчэ я хачу дадаць, што ніколі ад візіту нельга чакаць імгненнага капіталу. Аб гэтым павінны ведаць усе, і нельга адразу рабіць паспешлівых высноў.

На прэс-канферэнцыі выступіў таксама міністр замежных спраў БССР П. Краўчанка.

І. БРАЛКА,
кар. «Звязды».

Дапамога Японіі ахвярам Чарнобыля

У лютым 1991 г. адбыўся першы за ўсю гісторыю Савецкай Беларусі візіт афіцыяльнай урадавай дэлегацыі ў Японію. Японскаму боку былі перададзены канкрэтныя прапановы па развіццю гандлёва-эканамічных сувязей з БССР.

У ходзе меўшых месца сустрэч кіраўніка дэлегацыі БССР Старшыні Савета Міністраў БССР В. Ф. Кебіча з японскай грамадскасцю, прадстаўнікамі дзелавых колаў і інтэлігенцыі вялікая ўвага была ўдзелена інфармацыі аб маштабах і выніках чарнобыльскай трагедыі для рэспублікі.

У час вечара-сустрэчы з прадстаўнікамі г. Акіта беларускай дэлегацыі былі ўручаны дакументы на атрыманне буйной партыі медыкаментаў і абсталявання прыкладна на 200 тыс. долараў.

Міністру аховы здароўя Японіі пану С. Сімодзе былі перададзены спісы абсталявання і медыцынскіх прэпаратаў, неабходных Беларусі. Міністр інфармаваў беларускую дэлегацыю аб тым, што Японія перадала праз сістэму САЗ 20 млн. долараў для аказання дапамогі пацярпеўшым ад Чарнобыля і мае намер гэтую лінію працягваць і далей.

У ходзе сустрэчы з буйнейшым не толькі ў Японіі, але і ў свеце дабрачынным фондам — Фонд аховы здароўя Сасакавы — дэлегацыі БССР былі перададзены дакументы на права атрымання 4-х перасоўных дыягнастычных лабараторый агульным коштам каля 3,5 млн. долараў. Старшыня фонду пан Рэкці Сасакава інфармаваў аб тым, што Фонд у канцы 1990 г. распрацаваў і прафінансаваў у аб'ёме 5 млрд. іен (прыблізна 38 млн. долараў ЗША) мэтавую праграму чарнобыльскай дапамогі ў галіне медыцыны, разлічаную на 5 гадоў (да 1995 г.). Гэта не толькі самая буйная і прафесіянальна падрыхтаваная, але і аператыўна рэалізуемая праграма тэрміновай і бясплатнай замежнай дапамогі.

Кіраўніцтва горада Сэндай заявіла аб перадачы гораду-пабраціму Мінску партыі медыцынскага абсталявання коштам 400 тысяч долараў ЗША (дыягнастычная ультрагукавая ўстаноўка, набор фібраскопаў і каланаскопаў і г. д.). Унесена прапанова аб запрашэнні мінскіх медыкаў на стажыроўку ў Сэндай.

З 9 па 15 чэрвеня ў г. Мінску знаходзілася дэлегацыя з 11 бізнесменаў прэфектуры Акіта, якая прывезла з сабой гуманітарную дапамогу (350 кг): малочны парашок для дзяцей, сістэмы пераліванія крыві, венаглабулін-1 з растваральнікам, шоўны матэрыял і інш. Гэтая гуманітарная дапамога паступіла ў Рэспубліканскі дзіцячы гематалагічны цэнтр, ДХЦ, 2-ю, 3-ю і 4-ю дзіцячыя бальніцы, аддзяленне дзіцячай хірургіі 9-й паліклінікі, 7-ю клінічную бальніцу, Гомельскую абласную дзіцячую бальніцу.

В. РАДКЕВІЧ.
старшыня Дзяржаўнага камітэта БССР па знешніх эканамічных сувязях.

ФОНД САДЗЕЙНІЧАННЯ ЗАНЯТАСЦІ

У рэспубліканскім друку паведамлялася ўжо аб рашэнні ўрада БССР стварыць фонд садзейнічання занятасці, якое з'яўляецца адной з важных мер, накіраваных на змякчэнне сацыяльных вынікаў беспрацоўя, што пагражае хутка ператварыцца ў рэальную перспектыву для многіх людзей. Улічваючы вялікую цікавасць да гэтай праблемы, па просьбе ўпраўлення інфармацыі і грамадскіх сувязей Савета Міністраў БССР на пытанні аб тым, чым будзе займацца новая арганізацыя, адказвае дырэктар Рэспубліканскага цэнтра занятасці насельніцтва П. В. ЛОГІНАЎ.

— Пётр Васільевіч, у сувязі з чым створаны фонд садзейнічання занятасці і якое яго месца ў структуры службаў, закліканых вырашаць задачы працаўладкавання насельніцтва?

— Галоўная прычына стварэння фонду — неабходнасць матэрыяльна - тэхнічнага забеспячэння дзяржаўнай палітыкі ў галіне занятасці. Сёння ўпершыню за шэсць дзесяцігоддзяў, што мінулі з таго часу, як у краіне была закрыта апошняя біржа працы, мы сутыкнуліся з такой нязвыклай для нас сацыяльнай з'явай, як беспрацоўе. Натуральна, яму трэба процідзейнічаць, шукаць ахоўныя механізмы і рычагі, што патрабуе значных сродкаў і ўкладанняў. Фінансаванне гэтых мерапрыемстваў і будзе ажыццяўляць фонд. Што ж датычыцца яго ведамаснай падпарадкаванасці, дык ён уваходзіць у склад дзяржаўнай службы занятасці Беларускай ССР.

— Скажыце, а з якіх крыніц фарміруецца фонд?

— Галоўным чынам, за кошт абавязковых штомесячных адлічэнняў прадпрыемстваў, устаноў і арганізацый, незалежна ад форм уласнасці і гаспадарання. Выключэнне зроблена толькі для таварыства інвалідаў, якое вызваляецца ад такіх узносаў. Акрамя таго, сюды будуць накіроўвацца сродкі рэспубліканскага і мясцовых бюджэтаў, што выдзяляюцца пры неабходнасці па рашэннях Савета Міністраў БССР і мясцовых Саветаў народных дэпутатаў, а таксама мэтавыя фінансавыя адлічэнні прадпрыемстваў і ўстаноў для забеспячэння працаўладкавання інвалідаў і іншых грамадзян, няздольных на роўных умовах канкурыраваць на рынку працы. Важным каналам папаўнення фонду павінны стаць добраахвотныя ўзносы савецкіх і замежных прадпрыемстваў, грамадскіх арганізацый і грамадзян, даходы ад камерцыйнай дзейнасці, паступленні ў выглядзе каштоўных металаў, камянёў і да т. п., узносаў у замежнай валюце, нерухомай і іншай маёмасці. Цяпер Мінфін, Мінюст БССР і Нацыянальны банк рэспублікі вызначаюць парадак прыёму гэтых каштоўнасцей у Дзяржаўны фонд занятасці.

— Ці існуюць якія-небудзь нарматывы адлічэнняў у фонд занятасці ці гэтыя пытанні працоўныя калектывы маюць права вырашаць самастойна?

— Такія нарматывы ёсць. У адпаведнасці з пастановай Вярхоўнага Савета БССР ад 5 чэрвеня 1991 года для прадпрыемстваў, устаноў і арганізацый яны ўстаноўлены ў размеры 1 працэнта сродкаў на аплату працы з унясеннем гэтых расходаў у сабекошт прадукцыі, работ і паслуг.

— А на якія мэты прадугледжваецца выкарыстоўваць сродкі, мяркуючы па ўсім, немалыя, якія будуць паступаць у фонд?

— Большай сваёй часткай яны будуць накіраваны на фінансаванне і рэалізацыю праграм занятасці, уключаючы аказанне дапамогі незанятаму насельніцтву, пасрэдніцтва ў працаўладкаванні, ажыццяўленне мерапрыемстваў па прафарыентацыі, прафесіянальнай падрыхтоўцы, павышэнню кваліфікацыі і перападрыхтоўцы вызваляемых работнікаў і незанятых грамадзян, выплату дапамогі па беспрацоўю, арганізацыю аплачваемых грамадскіх работ, утрыманне дзяржаўнай службы занятасці. Частка сродкаў пойдзе на фарміраванне і развіццё цэнтраў сацыяльна-працоўнай рэабілітацыі для сацыяльна неабароненых катэгорый грамадзян, стварэнне дадатковых рабочых месц, спецыялізаваных вытворчасцей для выкарыстання працы інвалідаў, асоб перадпенсіённага ўзросту, жанчын, якія маюць дзяцей, моладзі, на развіццё прадпрымальніцкай дзейнасці.

— Ці будуць у фонду валютныя сродкі?

— Так, як я адзначыў, такая магчымасць прадугледжана. Рэспубліканскаму, абласным і Мінскаму гарадскому цэнтрам занятасці насельніцтва дазволена адкрыць рахункі ў замежнай валюце для залічэння на іх сродкаў, што паступаюць у Дзяржаўны фонд садзейнічання занятасці Беларускай ССР ад камерцыйнай дзейнасці службаў занятасці, савецкіх і замежных арганізацый і грамадзян. Што датычыць расходавання валюты, дык мы плануем накіраваць яе перш за ўсё на развіццё матэрыяльнай базы нашых арганізацый, набыццё сучаснай камп'ютэрнай і арганізацыйнай тэхнікі, на стажыроўку спецыялістаў за мяжой.

— Вы былі ў ліку тых, хто ўдзельнічаў у распрацоўцы палажэнняў аб Дзяржаўнай службе занятасці і аб фондзе занятасці. Ці ўлічваўся пры гэтым вопыт замежных краін?

— Вядома. Рыхтуючы гэтыя дакументы, мы ўлічвалі рэкамендацыі Міжнароднай Арганізацыі Працы і прыдатныя падыходы замежных службаў занятасці, і ў першую чаргу ФРГ і Францыі.

— Сёння шмат пішацца пра беспрацоўе, называюцца трывожныя лічбы... Ваша ацэнка гэтай з'явы?

— Сапраўды, у друку цяпер нярэдка прыводзяцца даныя аб беспрацоўных, што выклікаюць у людзей трывогу, даюцца трывожныя прагнозы, але яны могуць так і застацца на паперы. Бо многае будзе залежаць ад таго, як пойдуць прыватызацыя, структурная перабудова народнай гаспадаркі, прадпрымальніцтва, малы бізнес і іншыя формы самазанятасці. А наконт беспрацоўя... Я б не даваў крайніх ацэнак гэтай з'яве. Па сутнасці справы, беспрацоўе — гэта плаціна для нармальнага ўзроўню прадукцыйных сіл, рэзерву рабочай сілы на выпадак перабудовы народнагаспадарчага комплексу, падтрымання дысцыпліны працы і вытворчасці. Для кожнага канкрэтнага чалавека — гэта, натуральна, негатыўная з'ява, якая вядзе не толькі да асабістай бяды, але і ў цэлым да сацыяльнага напружання ў грамадстве. Рынак працы прымусіць канкурыраваць усіх, і ў гэтай сітуацыі цану будуць перш за ўсё мець «залатыя рукі» і высокая кваліфікацыя.

— З моманту ўступлення ў сілу Закона «Аб занятасці насельніцтва Беларускай ССР» у службы занятасці звярнулася і зарэгістравана ў іх у якасці тых, хто шукае работу, звыш 20 тысяч чалавек. Лічба нагул немалая. Да якой катэгорыі насельніцтва належаць гэтыя людзі?

— Аснову складаюць звольненыя па ўласнаму жаданню, вызваленыя з прычыны скарачэння штатаў, ліквідацыі прадпрыемстваў, устаноў, арганізацый, выпускнікі вышэйшых і сярэдніх навучальных устаноў, атрымаўшыя даведку аб свабодным працаўладкаванні, а таксама грамадзяне, якія доўгі час не працавалі.

— Але няўжо ў службе занятасці няма інфармацыі аб наяўнасці вакансій і свабодных рабочых месц для працаўладкавання тых, хто прыйшоў да вас за дапамогай?

— Гэта вельмі складанае пытанне. Здавалася б, на першы погляд, яго лёгка вырашыць — наша служба сёння ў цэлым па рэспубліцы мае 82.400 свабодных месц. Аднак з гэтай колькасці толькі 8,1 працэнта вакансій для працаўладкавання інжынерна - тэхнічных работнікаў і служачых, а большая частка свабодных рабочых месц— непрэстыжныя, працаёмкія і нізкааплачваемыя пасады. Напрыклад, асобныя будаўнічыя спецыяльнасці, станочнікі, слесары, швачкі-матарысткі, вадзіцелі і да т. п. Адбіваецца тут таксама і дэмаграфічны фактар, адсутнасць свабоднага жылля, прапіскі для пераразмеркавання працоўных рэсурсаў і іншыя праблемы.

— А ці ўсе грамадзяне, атрымаўшыя статус беспрацоўнага, будуць мець права на атрыманне дапамогі па беспрацоўю?

— Права на дапамогу па беспрацоўю прадастаўляецца грамадзянам, якія прызнаны беспрацоўнымі і не маюць законных крыніц даходу. Але звольненым з ранейшага месца работы па ўласнаму жаданню без уважлівых прычын і звольненым за парушэнне працоўнай дысцыпліны і іншыя дзеянні, а таксама страціўшым крыніцу даходу ў выніку незаконных дзеянняў дапамога па беспрацоўю не назначаецца. Наконт дапамогі скажу, што памер яе беспрацоўным будзе назначацца ў залежнасці ад працоўнага стажу, зарплаты на апошнім месцы работы і шэрагу іншых фактараў. Тыя, каго цікавяць звязаныя з гэтым канкрэтныя пытанні, могуць звярнуцца ў службы занятасці. Дарэчы, цяпер яны створаны ўжо ў кожным горадзе, раёне нашай рэспублікі.

— Як гаворыцца, дапамогу па беспрацоўю таксама трэба зарабіць. Пётр Васільевіч, у пачатку нашай размовы вы сказалі, што для аказання дапамогі беспрацоўным любая арганізацыя ці грамадзяне могуць унесці сродкі на рахунак Дзяржаўнага фонду садзейнічання занятасці...

— Наш рахунак № 699601 у Галоўным упраўленні Нацыянальнага банка па гораду Мінску. Да сказанага дадам, што абласныя, гарадскія і раённыя аддзяленні маюць свае рахункі па месцы іх тэрытарыяльнага знаходжання.

Гутарыў В. СКУРАТОВІЧ.

2.350 тон дыетычнага мяса качкі пастаўляе штогод Магілёўскаму і Бабруйскаму мясакамбінатам адна з буйнейшых у рэспубліцы Круглянская птушкафабрыка. Нягледзячы на цяперашнюю эканамічную нестабільнасць, прадпрыемства не знізіла свае паказчыкі ў параўнанні з мінулагоднімі. Пакуль няма тут праблем з атрыманнем кармоў. Праўда, сталі яны прыкметна горшай якасці. Каб не адбілася гэта на прадукцыі, пабудавалі свой цэх па дапрацоўцы кармоў.

Нягледзячы на нялёгкую пры напольным утрыманні птушкі ручную працу, не існуе на фабрыцы і праблемы кадраў. Дзякуючы надзейнай сацыяльнай абароне птушкаводаў, добрай аплаце працы, сюды імкнуцца ўладкавацца і жыхары райцэнтра Круглае.

НА ЗДЫМКУ: восем тысяч качак пад наглядам птушніцы Валянціны БАБКОВАЙ.

Фота І. ЮДАША (БЕЛТА).

2. «Бог дасць дзень, Бог дасць і ежу»

Правінцыя, як яна ёсць

ДАЎНО заўважана: у неспакойныя часы (а калькі іх у нас было — спакойных?) лягчэй пражыць у маленькім гарадку ці пасёлку, як наш К. Па-першае, бліжэй да зямлі; па-другое, ціск партыйна-дзяржаўнай машыны, вельмі цяжкі ў мегаполісах, да правінцыі даходзіць у распыленым, аслабленым варыянце. Практычна гэта значыць, што начальнік можа жыць за суседнім плотам, з ім, калі і ў госці не запрашае, можна проста перакінуцца чалавечым словам.

У правінцыі на ўсё глядзяць прасцей і больш рэальна. У тым ліку на такое ключавое пытанне, як хлеб надзённы. Паспрабуем разабрацца, як вырашаюць яго жыхары К.

Матэрыяльнае жыццё ў пасёлку верціцца вакол некалькіх заводзікаў, сельгастэхнікі, сельгасхіміі, чыгуначнай станцыі, хлебапрыёмнага пункта, двух калгасаў і камбіната будматэрыялаў. Пэўная частка людзей ездзіць у абласны цэнтр, балазе, ён недалёка. Словам, уладкавацца ёсць дзе, праўда, чалавек — істота нявытрыманая, шукае дзе лепш. Па аналогіі з рыбай, якой больш падабаецца глыбіня. Таму існуе мясцовы, вельмі дакладны рэйтынг прадпрыемстваў. Тут два галоўныя крытэрыі: магчымасць зарабіць і магчымасць украсці, няхай прабачаць землякі.

Скажам, у «хімію» ідуць у асноўным маладыя хлопцы — пад рукой транспарт, заробак даволі нядрэнны. Меншай папулярнасцю карыстаюцца месцы слесара ці токара ў сельгастэхніцы. У прынцыпе пражыць можна ўсюды, нават на такой экзатычнай пасадзе, як інжынер па двары (не спяшайцеся рагатаць, ёсць і такая).

Зразумела, лягчэй набыць лес, будматэрыялы, калі вы працуеце ў будаўнічай арганізацыі. Пры вядомых цярплівасці і спрытнасці можна пабудаваць хлеў, лазню, нават дом, «заплаціўшы» пры гэтым дзесятак-паўтара бутэлек самагону.

І гэта не крадзеж. Гэта скінулі б раней. Сістэма не ўлічвала індывідуальных запатрабаванняў і дзяліла між намі, вінцікамі, пароўну і памалу. А індывідуальнасць, яна заўсёды сваё возьме. З дапамогай іншай індывідуальнасці.

Але ўсяго гэтага можна дабіцца, працуючы і ў іншым месцы. Ці можа, скажам, адмовіць сваяк сваяку? Асабіста я пра такія выпадкі не ведаю. І, шчыра кажучы, добра, што іх няма. Былі б — не пратрымалася б Савецкая ўлада 74 гады — больш справядлівае пераразмеркаванне знізу. Як правільна заўважыў Леанід Ільіч: «Ніхто ў нас на зарплату не жыве». Дадам: таму што нельга. Сам узровень зарплаты прымушаў круціцца, браць, на разуменне «нізоў», лішняе. Што ўсё роўна згіне. Як тут быць з маральнасцю — не ведаю. У той жа час, як быць з маральнасцю людзей, якія асуджалі на сябе падобных на жабрацкае існаванне?

...«Кожнаму гараджаніну — па шэсць сотак» — так, здаецца, гучаў чарговы заклік правадыроў. А пасялковыя, яны хто? Гараджане? Не. Вяскоўцы? Таксама не. Але свае 6 — 8 сотак пры хаце маюць амаль усе. З іх — бульба, агуркі, памідоры і пятрушка, клубніцы і яблыкі. Праўда, бульбы асабліва многа не возьмеш, так, летам толькі есці. Значыць, патрэбен яшчэ ўчастак, пажадана ў полі (калгасным). У гараджаніна тут бы маглі ўзнікнуць праблемы, мясцовыя ж ведаюць адзін аднаго, асабліва добра — калгаснага брыгадзіра — таго, ад каго залежыць многае. Паклонішся бутэлькай-другой — адмерае не 10, а 15 сотак, і не ў бур'янах, а на добрым месцы. Патрэбен гной — калі ласка, дамовіцца можна. І ведаць будуць — ты ды я, больш ніхто. А і даведаюцца: каму якая справа, усім жыць трэба.

Дрэнна з насеннем. З году ў год садзяць бульбу немаведама якой рэпрадукцыі і сорту. Дзе маглі б сабраць 80 мяшкоў (і здаць палавіну нарыхтоўшчыку), збіраюць 20 — і ўсё сабе. Ну, і свайму кабану. Правадырам проста: кінуў кліч — і з плеч далоў. А людзям застаецца ўсё астатняе, а галоўнае — прабачце за гучныя словы — накарміць сябе і дзяржаву.

Сёлета, трэба думаць, цэны на бульбу восенню падскочаць. Не кажу за зіму і вясну. Яе проста мала, бульбы. Пасёлак К. з прылеглымі вёскамі галадаць не будзе. А вось горад... Калі хто з пасялковых і паедзе са сваёй бульбай на рынак, то, паважаныя гараджане, ён з вас 2 — 3 шкуры здзярэ, не сумнявайцеся. І правільна зробіць. Вясна, лета і восень, праведзеныя ў клопатах пошукаў то таго, то другога, будуць стаяць перад вачамі. Я не збіраюся выдаваць нейкія прароцтвы, проста канстатую рэальнасць. А таксама папярэджваю тых, хто на базары дзярэ глотку: «Спекулянты!». Ты, дарагі праведнік, пражыві хоць адно лета адзін на адзін са сваёй бульбай, падлічы колькасць «прастаўленай» гарэлкі і заплочаных грошай, а тады, зноў прабачце, раскрывай хайла...

Апошнія гадоў дзесяць у пасёлку развіваецца новы від «бізнесу» — продаж клубніц. Калі паставіць справу, нават з маленькага, на паўсоткі ўчастка, можна мець нядрэнны прыбытак. Я ведаю, чым захапіліся землякі: клубніцы, вядома, патрабуюць вялікай папярэдняй работы, але, калі сезон, то збірай і адразу — на рынак. Але, але... І тут усё на волю лёсу. Самымі рознымі шляхамі набываюцца саджанцы, ніякага сортаабнаўлення, на ўвесь пасёлак 2 — 3 сарты, якія хутка выраджаюцца і няма салодкай ягады, адна кісляціна...

Некалі наша мясцовасць славілася цыбуляй. Асабіста бачыў даведнік па агародніцтву, дзе прадстаўлены наш, мясцовы сорт, названы імем пасёлка. У нядобрыя часы гэта было, калі «канчаткова» выкаранялі прыватную ўласнасць, што на лёсе цыбулі адбілася трагічна. Яе перасталі вырошчваць на продаж.

І мне не церпіцца зрабіць яшчэ адзін вывад, магчыма, некалькі забягаючы наперад: народ з усіх сіл імкнуўся сябе накарміць — яму з усіх сіл гэтага не давалі зрабіць.

Асаблівы боль — яблыкі. Пісана-перапісана пра іх, рука больш не падымаецца. Сам, дурань, пісаў, наіўна спадзеючыся на станоўчае вырашэнне праблемы. А вось прыехаў сёлета — і зноў усё тое ж.

Мясцовы нарыхтоўчы пункт мае невялікі цэх па перапрацоўцы яблыкаў. Каб удала трапіць, трэба з вечара збіраць яблыкі, каб як раней займаць чаргу. Пад канец жніўня цэх затаварыўся, прыёму няма. Што рабіць? Назіраць, як дыван гнілых яблыкаў у садзе шырыцца з кожным днём? Сёлета па ўсёй Беларусі яблыкаў мала, — і тыя няма каму давесці да ладу. Калі вы ўжо такія пакрыўджаныя Богам і не можаце прадаць тое, што вырасцілі, то няўжо нікому сок не патрэбен? Кампоты, павідла, пюрэ?

Летась важныя таварышы з Белкаапсаюза пералічвалі мне тысячу і адну прычыну, па якіх яблыкі гніюць на сядзібах. Нялёжкія, кажуць. Ну вось, рылам ім не выйшлі. Што яшчэ? Слабыя магутнасці. Дык яны слабыя ўсе 74 гады. І далей будуць слабыя, калі шукаць прычыны, а не працаваць. А лёжкія — нялёжкія... Іншых няма.

...Не, хоць забі, а ніколі не паверу, што нашаму народу бракуе прадпрымальнасці і ініцыятыўнасці. Хто так думае, той не жыў у пасёлку К. і на яго падобных. Але хоць бы ўлезці ў шкуру чалавека, які літаральна (а не ў выглядзе зарплаты) корміць сябе і сваіх дзяцей — гэта не пашкодзіла б. У горадзе, хоць сінюю, але ўхопіш курыцу. Тут яе трэба спачатку выгадаваць. У горадзе, хоць дробную, але бульбу купіш. Тут яе трэба спачатку вырасціць. У горадзе, хоць польскі, хоць дарагі, а яблык купіш. Тут яго трэба спачатку атрымаць. Пералічваць далей? Згодзен, не варта. І з усімі гэтымі курамі, кабанамі, яблыкамі і клубніцамі пасялковы гэты «спекулянт», «куркуль», «прыватнік» (ну, хто яшчэ дадасць, эрудыты?) застаецца, як гавораць французы, тэт-а-тэт. Ніхто яму, апрача яго самога не дапаможа. А вы кажаце — прадпрымальнасць згубілі. І хацелі б — не атрымаецца. Жыццё прымушае. І такія таленты адкрываюцца—хоць зараз ва ўпраўленне банка ці на біржу — купіць, прадаць. Толькі навучыце. А што за спецыялісты: заатэхнікі, аграномы, садаводы, агароднікі! Золата! Толькі ніхто яго пакуль што не здабывае.

Ат... Бог дасць дзень, Бог дасць ежу. Не намі сказана і сказана справядліва.

С. ШАЎЦОЎ,
спец. кар. «Звязды».

АПОШНЯЯ ІНФАРМАЦЫЯ ад 18 да 18 СУТАК

НА КАНТАКТ З АМЕРЫКАНЦАМІ

ГОМЕЛЬ. (У. Пернікаў). Станкабудаўнічы завод імя Кірава, вытворчае аб'яднанне «Вымяральнік» і навукова-вытворчае «Сейсматэхніка» не толькі сярод прадпрыемстваў горада, але і ў сваіх галінах на праву лічацца перадавымі. Іх калектывы пастаянна клапоцяцца аб укараненні апошніх дасягненняў навукова-тэхнічнага прагрэсу і новых тэхналогій.

Вось чаму, калі ў гарсавет прыйшло пісьмо ад прэзідэнта фірмы «Распаўсюджванне тэхналогій ЗША» з прапановай гомельскім прадпрыемствам супрацоўнічаць з ёй на ўзаемавыгадных асновах, яны адразу ж далі сваю згоду. Іншыя ж калектывы заводаў і фабрык пакуль што вывучаюць умовы дзелавых кантактаў з амерыканскімі прадпрымальнікамі. Не спазніцца б ім.

САЛДАЦКІ ХЛЕБ— У КАЛГАСЕ

Вельмі падабаецца новы хлеб працаўнікам вядомага калгаса «Рассвет» імя Арлоўскага.

А пачалося ўсё з таго, што кіраўніцтва гаспадаркі не пашкадавала 27 тысяч рублёў і купіла ў адной з воінскіх часцей палявую хлебапякарню. Загадвае вытворчасцю духмянага прадукту былы салдацкі хлебапёк Павел Русак, які на працягу двух гадоў службы добра асвоіў гэтую прафесію. Спецыяльна для хлебапякарні рассветаўцы пабудавалі і новы млын. Штодзённа «салдацкага» хлеба выпякаецца цяпер паўтары тоны — гэтага дастаткова, каб задаволіць патрэбы калгаснікаў.

БУДЗЕМ СПЯШАЦЦА ПАВОЛІ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.).

Беларусі ў разгар сезона — па два рублі за кілаграм. Што далей? Магчымасць нармальна жыць застаецца толькі ў выбраных, іншым застаецца дбаць пра самае неабходнае. Выходзіць, шэсць з паловай гадоў перабудовы— марныя?

Сёння абвінаваціць кампартыю рэспублікі спрабуюць на падставе заявы Бюро ЦК, якая была надрукавана ў газетах. Мы, вядома, як палітычная арганізацыя маглі не прымаць ніякіх рашэнняў. Чаму мы зрабілі гэта? Галоўнай мэтай было тое, каб рэспубліка не аказалася ўцягнутай у вір непрадказальных падзей. Усе нашы крокі скіроўваліся на тое, каб на Беларусі не было ніякага надзвычайнага становішча, яно не патрэбна. Галоўнай мэтай заявы было недапушчэнне разбурэння грамадзянскага міру. Так яно і было. Рэспубліка жыла сваім жыццём. Была толькі сумятня і трывога ў душы.

Разумею, што ў Вярхоўнага Савета рэспублікі вялікія паўнамоцтвы. Гэта наша вышэйшая дзяржаўная ўлада. Але хіба на падставе таго, што адбылося, можна прымаць рашэнне аб спыненні дзейнасці партыі? Вядома, не. На вуліцу практычна выкінуты сотні людзей. Яны сёння без работы. Больш таго, прыналежнасць да кампартыі, работа ў яе структурах становіцца перашкодай да той або іншай працоўнай дзейнасці. Калі ёсць канкрэтныя віноўнікі, то з імі і трэба разбірацца на падставе законаў. Але як можна кідаць цень на ўсю кампартыю?

Лічу, у гэтай сітуацыі лагічна, законна, дэмакратычна і сумленна было б паступіць так: на працягу верасня-кастрычніка даць магчымасць кампартыі рэспублікі вызначыць свой лёс. Зрабіць гэта павінны камуністы. Нельга рабіць так, як у Саюзе паступіў наш Генеральны сакратар, калі нават без Пленума ЦК, а адзінаўладна, без грунтавання на законах вырашаў лёс партыі.

Вядома, вяртанне старой палітычнай структуры немагчыма, не патрэбна. Памяняўся час, памяняліся задачы партыі, яе статус. Дарэчы, рэспубліканская партарганізацыя ішла да глыбінных перамен. Думаю, што пасля XXIX з'езда КПСС, які павінен быў адбыцца, мы прыйшлі б да свайго з'езда, дзе трансфармаваліся б у новую палітычную арганізацыю, што мела б свае праграму, статут, садзейнічала пераадоленню ўсіх цяжкасцей.

Лічу, што і ў Мінюсце рэспублікі прынята няправільнае, кан'юнктурнае рашэнне аб прыпыненні дзейнасці кампартыі. Яно базіравалася на тым, што кампартыя быццам бы ўдзельнічала ў жнівеньскіх падзеях. Гэта не так. Калі ўдзельнічалі асобныя людзі, што, вядома, патрабуе доказаў, то і размова павінна ісці аб іх. Мяне, па меншай меры, здзіўляе, з якой хуткасцю міністр юстыцыі мяняе свае погляды. Закон павінен дзейнічаць пры любым палітычным рэжыме. Кан'юнктурныя павадзіны яшчэ нікому не дадавалі аўтарытэту.

Канешне, пэўнай перашкодай з'яўляецца тое, што на апошнім з'ездзе мы не прынялі свой статут. Але справа папраўная — згодна з існуючым парадкам, тыя палітычныя структуры, якія не маюць сваіх статутаў, праграм, да канца года могуць гэта зрабіць, зарэгістравацца.

Будзем спадзявацца на разважнасць Вярхоўнага Савета, на перамогу сумлення і здаровай логікі. Сёння нехта спрабуе не ўмешвацца ў крытычныя сітуацыі, не праяўляць пазіцый, нехта спрабуе дасягнуць сваіх палітычных мэт, — няхай гэта будзе на іх сумленні. Думаю, што законнае, дэмакратычнае рашэнне прынясе аўтарытэт любому органу ўлады, любому чалавеку.

РАДЫЁПЕРАХВАТ

РАДЫЁ «СВАБОДА»

● Канфлікт у Расіі паміж выканаўчай і заканадаўчай уладамі прымае ўсё больш цяжкі характар. Апошнія ўказы Б. Ельцына груба ўрываюцца ў кампетэнцыю Вярхоўнага Савета Расіі, а гэта вельмі не падабаецца яго дэпутатам. Як, дарэчы, і тое, што Р. Хасбулатаў заявіў на мінулым тыдні ў Японіі аб тым, што ён будзе па-ранейшаму здзекавацца з дурняў-дэпутатаў, якія, маўляў, складаюць антыхасбулатаўскі блок. Гэта заява выклікала ў дэпутатаў нешта падобнае на шок.

● **Усе тыя разыходжанні, якія былі ў руху «Дэмакратычная Расія» да бальшавіцкага перавароту, зноў усплылі на паверхню. Зараз у радах гэтага руху можна налічыць як мінімум 4 плыні. Асобныя палітычныя дзеячы выказваюць сумненне ў перспектывах існавання «Дэмакратычнай Расіі», таму прапануюць злучыць яго з якаўлеўскім рухам дэмакратычных рэформ, каб выступаць адзіным блокам.**

● Новы шэф КДБ Масквы перадаў у мэрыю сталіцы спіс канспіратыўных кватэр ЦК КПСС для размеркавання іх сярод мнагадзетных сем'яў.

● **Калі б не вахта групы народных дэпутатаў СССР, РСФСР і Массавета ў Шаумянаўскім раёне Арменіі, то ахвярамі канфлікту паміж дзвюма рэспублікамі былі б не дзесяткі, а сотні чалавек.**

«ГОЛАС АМЕРЫКІ»

● У жыхароў Амерыкі за апошні час вырасла павага да арміі. У 1973 годзе армія стала добраахвотнай. За гэты час значна палепшыўся яе асабовы састаў і тэхнічнае ўзбраенне. Праўда, вайна ў В'етнаме нанесла вялікі ўрон аўтарытэту ўзброеных сіл. Затое тры апошнія аперацыі — Грэнада, Панама і асабліва Персідскі заліў прынеслі незвычайную папулярнасць арміі. Прынцып добраахвотнасці ўзброеных сіл у ЗША можа стаць прыкладам для СССР.

● **Ландсбергіс заявіў у аэрапорце Варшавы, што вядомыя бальшавікі ў СССР нясуць адказнасць за тое, што пагоршылася становішча палякаў у Літве.**

● Прыпынена крымінальная справа супраць героя Ірангейта падпалкоўніка Норта. Следства аказалася самым дарагім у Амерыцы і ўжо абышлося казне ў дзесяткі мільёнаў долараў.

● Прафсаюзны рух у станаўленні постіндустрыяльнага грамадства ў ЗША адыграў вялікую ролю ў ператварэнні пралетарыяту ў заможны сярэдні клас. Гэта можна параўнаць з другой навукова-тэхнічнай рэвалюцыяй. Арганізаваны рабочы рух, змагаючыся за паляпшэнне ўмоў працы людзей, тым самым дапамагаў прадпрымальнікам павышаць якасць прадукцыі, рост прадукцыйнасці працы, заваёўваць рынкі збыту.

РАДЫЁ ІЗРАІЛЯ

● Колькасць рэпатрыянтаў, якія прыбудуць у Ізраіль з СССР у верасні г. г., дасягне 10 тысяч.

● **У Ізраілі даволі вялікае беспрацоўе. Прыкладна чвэрць беспрацоўных складаюць новыя рэпатрыянты. Праблема занятасці па-ранейшаму застаецца вострай у краіне.**

● Адбыўся жалобны мітынг, прысвечаны 50-годдзю масавага расстрэлу 29 верасня 1941 года ў Бабіным Яры пад Кіевам. Немцы ў гэтым месцы знішчылі каля 105 тысяч чалавек, большасць з іх — яўрэі. У Ізраілі гэтую сумную дату адзначаюць ужо шмат гадоў.

● **Прэзідэнт Афганістана Наджыбула аб'явіў аб аднабаковым прыпыненні агню супраць маджахедаў. Праўда, ён не сказаў, калі гэта дакладна здарыцца.**

● РАДЫЁПЕРАХВАТ ● РАДЫЁПЕРАХВАТ ● РАДЫЁПЕРАХВАТ ●

ЛАВІСЯ, РЫБКА!

АСІПОВІЧЫ. **(І. Сцяпура).** Цяпер, калі большасць прадуктаў сталі дэфіцытнымі, многія з ахвотай купляюць рыбу, да таго ж у мясцовым рыбгасе «Свіслач» пачалася пуціна.

Люстраны карп — рыба каштоўная і смачная. І цяпер у рыбгасе стараюцца хутчэй адлавіць і паставіць сваю прадукцыю да стала жыхароў Магілёўскай вобласці. Яна адпраўляецца ў Бабруйск, Быхаў і іншыя гарады. Паспыталі свежай рыбы і самі асіпаўчане. Хаця кошт аднаго кілаграма не малы — 5 рублёў, чэргі за рыбай не змяншаюцца, ахвотнікаў набыць яе дастаткова.

Вылаўлены першыя 100 тон рыбы, а ўсяго плануецца адправіць у гандаль 570 тон. Так што і юшкі можна паспытаць, і на зіму засаліць.

«Ніньхао» — па кітайскі добры дзень. Гэтым словам сустракае вядомы мастак Чэнь Баоюань кожнага, хто прыходзіць у залу, дзе размясцілася яго выстава. Прыехала гэта экспазіцыя ў Мінск пасля паказа у Нью-Йорку, Лондане, Маскве, Парыжы, Токіо, Хельсінкі.

Наведвальнікі маюць магчымасць не толькі пазнаёміцца з незвычайнай тэхнікай жывапісу, але і папрысутнічаць пры стварэнні карцін на шоўку, рысавай паперы. Мінскае агенцтва інтэлектуальнай уласнасці «Івюр», пры садзеянні якога была арганізавана гэтая выстава, зрабіла майстру сучаснага кітайскага класічнага жывапісу заказ на вялікую серыю карцін.

Дзесяць дзён будзе экспанавацца выстава у будынку па Ленінскім праспекце, 87.

Я. ПЯСЕЦКІ.

НА ЗДЫМКУ: ЧЭНЬ Баоюань гутарыць са старшынёй агенцтва інтэлектуальнай уласнасці Юрыем ІВАНОЎСКІМ; адна з карцін кітайскага мастака, выкананых па матывах народных паданняў.

ПЛАНЕТА: ЛЮДЗІ І ПАДЗЕІ

Венесуэла мае значны гідраэнергетычны патэнцыял, які краіна чэрпае ў асноўным у водах бурлівай ракі Арынока.

Вядомы венесуэльскі скульптар Алехандра Атэра таксама вырашыў унесці свой уклад у паляпшэнне забеспячэння краіны электраэнергіяй і збудаваў каля электрастанцыі «Гуры» «Сонечную вежу». Пры самым нязначным ветры два дыскі з алюмініевых лопасцей круцяцца ў розных напрамках, ствараючы мудрагелістую гульню святла і, вядома, электраэнергію.

Не ўпусцілі выпадку пасадзейнічаць развіццю Венесуэлы і архітэктары Эстэр Фантана і Лізэт Дэльгада (абедзьве — прадстаўніцы «слабага полу»), якія стварылі плошчу сонечных гадзіннікаў.

НА ЗДЫМКУ: сонечны гадзіннік Эстар Фантана і Лізэт Дэльгада.

А З ТУРМЫ ПАЗВАНІЦЬ ЦЯЖКА

НЬЮ-ЙОРК. У амерыканскім горадзе Вентура (штат Каліфорнія) прыгавораны да шасці гадоў турэмнага зняволення хуліган, які званіў па тэлефоне незнаёмым жанчынам, ганьбячы іх і пагражаючы расправай. Ён быў арыштаваны ў час чарговага зладзейства. Усяго ж на яго паступіла больш сотні падобных скаргаў.

Як піша сённяшняя «Нью-Йорк таймс», 38-гадовы Стывен Імлер атрымаў не максімальны тэрмін пакарання. Па законах ЗША, за гэта злачынства яго маглі б прыгаварыць да васьмі гадоў зняволення. Аднак было ўлічана, што гэта яго першая судзімасць і, па амерыканскіх мерках, пацярпела не так ужо шмат людзей. Следства паказала, што Імлер званіў з адзінай мэтай — пагутарыць на сексуальную тэму пад пагрозай расправы над самой ахвярай і яе роднымі. Судовая медыцынская экспертыза пацвердзіла нармальную псіхіку падсуднага, выключыўшы тым самым любую магчымасць паблажкі.

ХВАРОБА НЕ ТОЛЬКІ ПРАСТЫТУТАК

АДЫС-АБЕБА. СНІД у Эфіопіі распаўсюджваецца з хуткасцю, якая выклікае занепакоенасць.

Як паказалі даследаванні, носьбітамі віруса з'яўляюцца 14,9 працэнтаў дзяржаўных служачых, 13,6 ваенных, 10,6 вадзіцеляў і толькі 8,7 працэнта прастытутак. Такім чынам устаноўлена, што СНІД «не з'яўляецца захворваннем прастытутак», як лічылася раней, сказала Дэбрэуорк Зоудзе.

З кожным годам у Эфіопіі выяўляецца ўсё больш выпадкаў захворвання СНІДам, адзначыла кіраўнік лабараторыі: у 1990 годзе — больш як 700 чалавек, у 1991 — ужо 808. Па афіцыяльных даных, усяго ў краіне налічваецца звыш 14 тысяч хворых на СНІД.

СЕМ ДЗЁН НА СВАІХ ДВАІХ

БОН. Вядомае выслоўе Астапа Бендэра аб тым, што «аўтамабіль — не раскоша, а сродак перамяшчэння», у хуткім часе можа страціць актуальнасць, па крайняй меры ў заходнегерманскай акрузе Вюрцбург. Тут, як паведамляе агенцтва ДПА, у канцы верасня намечана правесці незвычайную акцыю пад лозунгам «Сем дзён без асабістага аўтамабіля».

На працягу тыдня тыя жыхары акругі, якія пагодзяцца ўдзельнічаць у эксперыменце, павінны будуць адмовіцца ад паездак на сваіх машынах, карыстаючыся толькі грамадскім транспартам — аўтобусам або прыгарадным поездам. Мясцовая фірма пасажырскага транспарту забяспечвае ім бясплатны праезд у межах акругі.

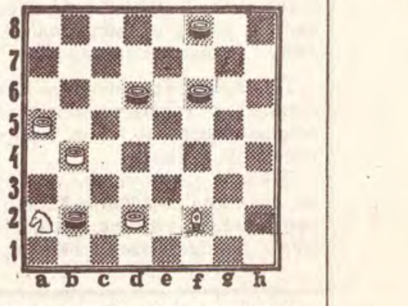

Аказваецца, не толькі быкі здольныя спаборнічаць у сіле. Адным з найбольш любімых відовішчаў маленькай Швейцарыі з'яўляецца бой альпійскіх кароў. Гэтыя спаборніцтвы штогод збіраюць вялікую колькасць жыхароў паўднёвазаходніх кантонаў Швейцарыі. Пераможца «каровінай карыды» атрымлівае тытул «Каралевы кароў» і прыносіць вялікую вядомасць свайму гаспадару.

(Па матэрыялах ІАН, ТАСС).

ШАШКІ

Другі конкурс
Заданне № 11
Г. Дымпер
(г. Ульянаўск)

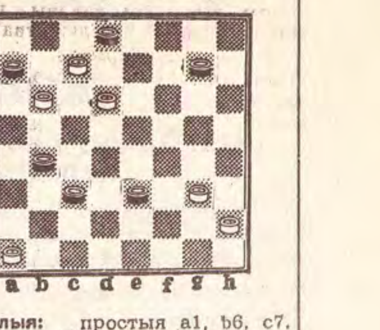

Белыя: конь а2, слон f2, простыя а5, b4, d2 (5).
Чорныя: простыя b2, d6, f6, f8 (4).

Белыя пачынаюць і запіраюць простую чорных (за правільнае рашэнне адно ачко).

Чакаем вашых рашэнняў і ацэнкі кампазіцыі (ад 0 да 10 ачкоў).

64(РШ) — 91—1
В. Канстанцінаў
(г. Беларэчанск)

Белыя: простыя a1, b6, c7, d6, g3, h2 (6).
Чорныя: простыя a7, b4, c3, d8, e3, g7 (6).

Ход і выйгрыш белых (адно ачко).

Гэта наш новы конкурс рашэнняў шашачных сітуацый № 91. Гульня ў іх ідзе па правілах рускіх шашак. Усяго будзе 12 заданняў. Норма трэцяга разраду — набраць 67 працэнтаў ачкоў, другога — развязаць усе заданні. Пераможцы будуць адзначаны.

За ўказанне пабочных рашэнняў альбо доказ, што пазіцыя не мае рашэння, налічваюцца дадатковыя ачкі. Таму будзьце ўважлівымі.

Тэрмін прысылкі адказаў — 10 дзён з наступнага дня пасля апублікавання задання, а для чытачоў з іншых рэспублік — 15.

У конкурсе могуць прыняць удзел усе жадаючыя.

Чакаем ад вас адказаў на першае заданне.

100—53—6
А. Акуліч
(г. Віцебск)

Белыя: простыя 16, 28, 30, 36, 38, 41, 42, 48, 50 (9).
Чорныя: простыя 7, 10, 13, 14, 17, 25, 27, 29, 39 (9).

Пачынаючы, белыя выйграюць (тры ачкі).

ВЫНІКІ КОНКУРСУ

Паведамляем вынікі конкурсу рашэнняў 64—86. У ім перамаглі: **П. Шклудаў** — 26 ачкоў, **А. Акуліч** — 24,5 ачка, **Б. Іваноў** — 24 ачкі, **В. Шульга** — 23, **Р. Чарнецкі** — 20. Усе яны будуць адзначаны.

Астатнія ўдзельнікі (П. Кавалёў, Я. Барэль, В. Астрынскі, Г. Сідарчук, Ю. Ліпскі, З. Памазанава і інш.) набралі некалькі меншую колькасць ачкоў.

Норма другога разраду — 22 ачкі, трэцяга — 15.

СТОП-ФАКТ ● СТОП-ФАКТ ● СТОП-ФАКТ

«ЯК ШКАДА, ШТО Ў НАС НЯМА СВАЙГО ЕЛЬЦЫНА...»

ГРОДНА. (Б. Пракопчык). Правёўшы тры жнівеньскія дні сам-насам з уласнымі думкамі, гродзенцы ўсё ж вырашылі трохі памітынгаваць. Апошнім часам гэты «жанр» грамадска-палітычнага жыцця ў абласным цэнтры папулярнасцю не карыстаецца. Вось і цяпер на плошчы Леніна сабралася ад сілы чалавек 200 з бела-чырвона-белымі і адным расійскім сцягамі. На плакатах — папярэджанні, што хунта пераможана ў Расіі, але не ў нас.

На мітынгу праводзіўся збор подпісаў пад зваротам да сесіі Вярхоўнага Савета рэспублікі ў падтрымку нацыянальнай сімволікі. А што датычыць прамоўцаў, дык гэта былі, як правіла, людзі, добра вядомыя і па ранейшых мітынгах. Ад мікрафона ляцелі, ляцелі, як заўсёды, громы і маланкі па адрасу кампартыі і дэмакратычнай сістэмы. Цяжка сказаць, ці знаходзілі гэтыя набіўшыя аскому словы нейкі водгук у прысутных. Адзін з іх, напрыклад, адрэагаваў тым, што пачаў дапякаць мяне пытаннем, калі ж, нарэшце, яго скінуць (маючы на ўвазе помнік Леніну). Вось, аказваецца, у чым сэнс сённяшняга моманту...

Праўда, у адрозненне ад папярэдніх падобных мерапрыемстваў шмат гаварылася пра незалежнасць. Не сумняваючыся, што гэтыя словы ішлі ад шчырага сэрца. Аднак, на спрадвечнае «што рабіць» адказу, на жаль, не прагучала. Па сутнасці, усё абмежавалася заклікамі да нацыянальнага адраджэння і скаргамі на тое, што ў нас, як выказаўся адзін з прамоўцаў, няма свайго Ельцына.

Слаба верыцца, што Барыс Мікалаевіч наведае Гродна. Дык што, не відаць нам незалежнасці? Думаецца, што яе і сапраўды не ўбачым, калі будзем абмяжоўвацца толькі мітынгамі, калі сапраўдныя дэмакратычныя сілы не аб'яднаюцца і не спытаюць сябе: «Чаго чакае ад нас родная Беларусь, што мы можам і павінны для яе зрабіць?»

ВОСЬ ТАКІ ЎІКЭНД...

За два мінулыя выхадныя дні (і пятніца напярэдадні) ў рэспубліцы загінула ў дарожна-транспартных здарэннях 26 чалавек.

ПАДКЛАЛІ СВІННЮ

ГОМЕЛЬСКАЯ ВОБЛАСЦЬ. **(У. Пернікаў).** Вадзіцель саўгаса «Веткаўскі» С. Лысенка «пераблытаў» дзяржаўную ферму са сваім хлявом. Тысячу дзвесце кілаграмаў бульбы з саўгаснага поля ён прывёз дадому. Разлічваў не толькі забяспечыць сваю сям'ю, але і выкарміць статак парсюкоў з уласнага падвор'я. Не ўдалося: перашкодзіла міліцыя.

Заўзятым аматарам дармавой свініны засведчыў сябе і рабочы радыёзавода з абласнога цэнтра І. Крывастаненка. Наведаўшыся ноччу на ферму саўгаса імя Чапаева Кармянскага раёна, ён вывеў адтуль шматпудовага кабана. Фінал той жа, што і ў С. Лысенкі. Так, у пераносным сэнсе слова, дзядзькі падлажылі сабе свінню.

НЕ ХАДЗІЦЕ, ДЗЕЎКІ, У ЛАЗНЮ?

ХОЙНІКІ. У лазні мясцовай жыхаркі былі знойдзены два трупы: 17-гадовай дачкі і яе сяброўкі. Устаноўлена, што смерць наступіла ад атручэння чадным газам.

Выпуск падрыхтавалі: У. ГОЙТАН, А. КОКТЫШ, І. КАРНЕЙ, С. СУЛКОЎСКІ, І. ШЧУЧЭНКА.
Нашы тэлефоны: 32-44-02, 32-60-13, 32-31-98.

Почырк злодзея

З залы суда

Раніцай работнікі канторы калгаса імя Заслонава, што ў вёсцы Васькоўшчына Аршанскага раёна, прыйшоўшы на работу, ледзь верылі сваім вачам: нібы ўсю ноч тут працавала брыгада па разбурэнню памяшкання.

У касе канторы аказалася ўзламанай падлога. Разбурана падлога і ў архіўным пакоі, дзе газазварачным апаратам пашкоджаны сейф. Дзверцы адчыненыя. З сейфа зніклі 461 рубель грошай, талоны на 210 літраў бензіну «АІ-93» і на 360 літраў «А-76», 8 латарэйных білетаў ДТСААФ. Пад падлогай была выкапана траншэя, якая выходзіла ў двор канторы.

Увечары гэтага ж дня на чыгуначнай станцыі «Кіеў-Пасажырскі» работнікамі міліцыі быў затрыманы жыхар г. Данецка Б. Карчагін, які нідзе не працаваў, вёў бязладны, бадзячы спосаб жыцця. Падазрэнне ён выклікаў тым, што яго рукі і адзенне былі пафарбаваны ў малінавы колер. Як правіла, такія фарбавальнікі ўсталёўваюцца ў сейфах з грашамі. Яны вельмі цяжка адмываюцца, а таму лёгка ўстанавіць злачынцу.

У работнікаў міліцыі сумненняў не было, што імі затрыманы злодзей. Патрабавалася ўстанавіць толькі месца крадзяжу. Звычайна такія фарбавальнікі ў магазінах не прадаюцца, і ніхто, апрача злодзея, імі запэцкацца не можа.

У затрыманага было больш як 400 рублёў грошай, талоны на 570 літраў бензіну маркі «АІ-93» і «А-76», 8 білетаў ДТСААФ і партфель, у якім знаходзіліся адпаведны рыштунак і частка бруднага адзення. Супрацоўнікі міліцыі вызначылі, што талоны на бензін надрукаваны ў Беларусі, а значыць, хутчэй за ўсё там і адбыўся крадзёж. Аб сваіх падазрэннях па тэлетайпу паведамілі ў МУС БССР.

Неўзабаве работнікі Аршанскага РАУС прыбылі ў Кіеў. Супаставіўшы наяўныя даныя, яны прыйшлі да вываду, што менавіта Б. Карчагін учыніў крадзёж з канторы калгаса. Ды і сам ён гэта не адмаўляў.

Ён расказаў, што ў Аршанскі раён прыязджаў, каб працаўладкавацца па нарыхтоўцы яблыкаў у адным з калгасаў. Зайшоўшы ў кантору калгаса імя Заслонава і азнаёміўшыся з размяшчэннем кабінетаў, вырашыў, што лепшага аб'екта для крадзяжу яму не знайсці. Яму асабліва спадабаўся пусты двор, які зарос быльнягом і кустоўем.

Трэба адзначыць, што за свае 44 гады Барыс Карчагін паспеў 6 разоў пабываць у месцах «не вельмі аддаленых». Прыцягваўся да крымінальнай адказнасці ў асноўным за крадзяжы дзяржаўнай, грамадскай маёмасці або ўласнасці грамадзян. Трапляў у памяшканні праз столь або падлогу. Гэта, так сказаць, быў яго прафесіянальны почырк.

Так, праламаўшы столь у кватэры Ю. Даньшынай у Новарасійску, ён пранік у пакой і ўкраў рэчы і грошы на 2.358 рублёў. У падвальным памяшканні прамтаварнага магазіна № 18 трэста «Куйбышаўвугаль» у Данецку, з дапамогай пілы, адвёрткі, манціроўкі і іншых інструментаў злодзей разабраў цагляную сцяну, пранік у магазін і ўкраў тавараў на 6.210 рублёў.

Будучы асуджаным і адбываючы пакаранне ў выпраўленча-працоўнай калоніі УУС Данецкага аблвыканкома, у памяшканні камернага тыпу зрабіў падкоп на глыбіню 2 метры і спрабаваў збегчы, але быў затрыманы.

Вось і ў той раз у адным з аршанскіх магазінаў купіў рыдлёўку, турыстычную сякеру, цвікадзёр, кавалак іголкапрабіўнога матэрыялу, металічны шуфлік і стамеску, пры дапамозе якіх у розны час сутак, хаваючыся ў кустах двара, рабіў падкоп пад будынак канторы калгаса імя Заслонава. У той час ён працаваў часова па дагавору ў адным з калгасаў Рыльскага раёна Курскай вобласці, а ў Аршанскі раён перыядычна прыязджаў, каб падрыхтавацца да ўчынення злачынства.

На працягу некалькіх дзён знаходзіўся ў падкопе, чакаў, калі ў касу калгаса паступяць грошы. Пачуўшы праз падлогу памяшкання размову, што касір паехала ў банк і атрымае каля 60 тысяч рублёў для выдачы зарплаты калгаснікам, уначы дамкратам узламаў падлогу ў памяшканні касы, а потым і ў архіўным пакоі.

На гэты раз яму не пашанцавала. У касе грошай не было, а ў металічнай скрыні архіўнага пакоя знаходзілася толькі 400 рублёў папяровымі купюрамі і 61 рубель разменнай манеты.

У ноч на 28 лютага 1988 года ў падвальным памяшканні дома № 10 па праспекту Чарняхоўскага г. Віцебска дамкратам была праламана столь і зроблена адтуліна праз падлогу ў залу магазіна № 35 «Адзенне» Віцебскага гарпрамгандлю. Са 125 наяўных у магазіне паліто аказаліся зрэзанымі каўняры з футра пясца, норкі, чорнабурай лісы. Не далічыліся ў магазіне і іншых тавараў, кошт якіх разам з каўнярамі склаў 33 тысячы 430 рублёў 90 капеек. Апрача таго, былі пашкоджаны і страцілі таварны выгляд тыя 125 паліто. Іх кошт склаў 18 тысяч 843 рублі.

Паколькі злачынца своечасова не быў устаноўлены, усе матэрыяльныя страты з улікам дзяржаўнай пошліны ў суме 56 тысяч 190 рублёў Віцебскі гарпрамгандаль праз дзяржарбітраж спагнаў з аддзела пазаведамаснай аховы пры Першамайскім РАУС г. Віцебска, з якім быў заключаны дагавор на ахову магазіна.

Следчым следчага аддзела УУС Віцебскага аблвыканкома В. Надзёжнаму і В. Рыбалкіну, а таксама работнікам аддзела крымінальнага вышуку гэтага УУС пад кіраўніцтвам намесніка начальніка аддзела Б. Лапарэвіча прыйшлося сабраць больш тысячы лістоў пратаколаў допытаў сведак і іншых пісьмовых дакументаў, перш чым устанавілі, што менавіта Б. Карчагін учыніў і гэта злачынства.

З украдзеных каўняроў ён шыў мужчынскія шапкі і прадаваў іх. Частка каўняроў і іншыя рэчы з магазіна «Адзенне» былі знойдзены ў былой яго кватэры і ў знаёмых.

На гэты раз судовай калегіяй па крымінальных справах Віцебскага абласнога суда за крадзеж дзяржаўнай маёмасці ў асабліва буйных размерах і за наўмыснае пашкоджанне дзяржаўнай маёмасці Б. Карчагін быў асуджаны на 10 гадоў пазбаўлення волі з канфіскацыяй маёмасці. Да гэтага тэрміну далучаны тэрмін у тры гады па папярэдняму прыгавору. Судовай калегіяй асуджаны прызнаны асабліва небяспечным рэцыдывістам і адбываць пакаранне ён будзе ў выпраўленча - працоўнай калоніі асобага рэжыму. Да таго ж яму прыйдзецца вярнуць пазаведамаснай ахове пры Першамайскім РАУС увесь нанесены матэрыяльны ўрон.

Судовай калегіяй па крымінальных справах Вярхоўнага суда БССР прыгавор у адносінах Б. Карчагіна разгледжаны і пакінуты без змяненняў, а яго скаргі без задавальнення. Прыгавор уступіў у законную сілу.

Л. ГРАНКОЎСКІ,
пракурор аддзела
Пракуратуры БССР.

Марожанае—добра, каўбаса—таксама

Натуральна, на поспех разлічвае нядаўна створанае аддзяленне савецка-швейцарскага прадпрыемства, якое адкрыла па вуліцы Маскоўскай у Брэсце фірменны магазін «Пінгвін». Ён прапануе наведвальнікам марожанае з шасцю відамі дабавак і па недарагіх, па цяперашнім часе, цэнах. А ў хуткай будучыні плануе расшырыць свой асартымент да 24-х відаў. Так што, відаць, з фірменным марожаным у горадзе праблем не будзе. Брэстаўчане, праўда, пасля наведання гэтага салона пачалі марыць: можа, прадпрыемцы парадуюць іх і зарубежным багаццем мясных, рыбных і кандытарскіх вырабаў? На жаль, нічога такога пакуль што не прадбачыцца.

І. КУКСА,
кар. БЕЛТА.

ТЭЛЕБАЧАННЕ

18 верасня

Праграма Беларускага тэлебачання

8.30. Раніца рэспублікі.
8.45. «Амбарчык». Кінанарыс.
9.00. Выяўленчае мастацтва. 5-ы клас.
10.00. На сесіі Вярхоўнага Савета БССР. У перапынку — «Інспектар Лосеў». Мастацкі фільм. 3-я серыя.
18.00. Дак. фільмы. «Памяць аб Рускім Вусці», «Невядомая Бухара», «Луга».
19.00. Панарама.
19.25. Наш каментарый. «Хлеб з Усходняй Еўропы».
19.30. Творчы вечар заслужанай артысткі БССР Наталлі Кастэнкі.
20.35. Свабоднае слова. Выступленне народнага артыста БССР М. Казінца.
20.45. Калыханка.
21.00. Дак. фільмы «Зорная гадзіна», «Мамачка, любая...».
21.45. На сесіі Вярхоўнага Савета БССР.
22.55. Рэха дня.
23.10. «Адпачынак у верасні». Мастацкі фільм. 2-я серыя.

Першая агульнасаюзная праграма

6.30. Раніца.
9.05. Дзіцячы музычны клуб.
9.50. Маст. фільм «У чаканні Элізабет».
11.05. Дак. фільм «Юля». 1-я серыя.
12.00. ТСН.
12.15. 2-я серыя дак. фільма «Юля».
13.05. Мама, тата і я.
15.00. ТСН.
15.15. «Схватка». Мастацкі фільм. 2-я серыя.
16.20. Дзіцячая гадзіна (з урокам англійскай мовы).
17.20. Планета.
18.05. Футбол. Кубак УЕФА. «Вацы Ізо» (Венгрыя) — «Дынама» (Масква).
18.55. ТСН.
19.10. Свет захопленых. «Пад знакам рыбы».
19.25. І.-С. Бах. Брандэнбургскі канцэрт № 6.
19.45. Мастацкі фільм «У чаканні Элізабет».
21.00. Інфармацыйная праграма.
21.40. «Кішэннік». Мультфільм для дарослых.
22.00. Футбол. Еўрапейскія кубкі.
23.55. ТСН.
0.10. «5 плюс».

Другая агульнасаюзная праграма

8.00. Ранішняя гімнастыка.
8.15. «Як вярблюджаня і ослік у школу хадзілі». Мультфільм.
8.25. Нямецкая мова. 1-ы год навучання.
8.55. «ТэлеЭКА». Часопіс.
9.25. Нямецкая мова. 2-гі год навучання.
17.00. «Па чым цяпер кінематограф». Дак. фільм.
17.20. А. Дворжак. Квінтэт. Да 150-годдзя з дня нараджэння.
18.15. НЛА: неаб'яўлены візіт. Перадача 15-я.
19.00. Футбол. Кубак уладальнікаў кубкаў. ЦСКА — «Рома» (Італія). У перапынку **(19.45)** — Весткі.
20.50. Добрай ночы, малышы!
21.05. «Абуджэнне». Дак. фільм.
22.05. Праграма Філа Донах'ю. Дзяўчаты з Лас-Вегаса.
23.00. Весткі.
23.20. «Вучуся спасцігаць». Пісьменнік В. Лядкоў.
24.00. Канцэрт народнай артысткі СССР І. Архіпавай.

19 верасня

Праграма Беларускага тэлебачання

8.30. Раніца рэспублікі.
8.45. «Адпачынак у верасні». Мастацкі фільм. 1-я і 2-я серыі.
11.05. «Дзе Ложкін хавае золата», «Навошта ты будуеш гэты дом». Дак. фільмы.
12.00. Музычная калекцыя.
12.15. «Лужская Губа». Пра будаўніцтва нафтавага порту ў Санкт-Пецярбургу.
13.00. «Наперакор лёсу». Мастацкі фільм. 1-я серыя.
14.05. «Вечная раніца аперэты». Фільм-канцэрт.
15.05. «Драга». Кінанарыс.
15.15. «Не страляйце ў белых лебедзяў». Мастацкі фільм. 1-я серыя.
16.30. Беларуская літаратура. 5-ы клас.
16.55. Экран дзіцячага фільма. «Агнявушка-паскакушка», «Сінюшчын калодзеж».
18.00. Фестываль мастацтваў інвалідаў. «Дакрананне». Дак. фільм.
19.00. Панарама.
19.25. Зачытайце маё пісьмо...
19.30. Факты і меркаванні. На якой мове думае беларус? Прымаюць удзел пісьменнікі Н. Гілевіч і Э. Ялугін.
20.00. Трэці тайм.
20.20. Тыдзень беларускага ўрада. Служба інфармацыі Савета Міністраў БССР паведамляе...
20.45. Калыханка.
21.00. «Падалянка». Фільм-канцэрт.
21.30. «Стары гармонік». Кінанарыс.
21.45. Крок.
23.45. Рэха дня.

Першая агульнасаюзная праграма

6.30. Раніца.
9.00. Дзіцячая гадзіна (з урокам англійскай мовы).
10.00. Маст. фільм «Разлучніца».
11.25. Актуальны рэпартаж.
11.45. Паводле зводак МУС СССР.
12.00. ТСН.
15.00. ТСН.
15.15. «Тайныя літасці». Мастацкі фільм. 1-я серыя.
16.20. Спявае І. Шакіраў. Перадача з Казані.
16.50. Фільм — дзецям. «Летнія ўражанні аб планеце «Z». 1-я серыя.
17.55. Мультфільм «Спадарожнік ікры».
18.05. Біржавы пілот.
18.15. Свет захопленых. «Увага: здымаю!»
18.30. ТСН.
18.45. ...Да 16 і старэйшым.
19.30. «Яблык». Мультфільм для дарослых.
19.35. Маст. фільм «Разлучніца».
21.00. Інфармацыйная праграма.
21.40. Паводле зводак МУС СССР.
21.55. Запрашэнне да музыкі.
23.35. ТСН.
23.50. Футбольны агляд.
0.20. Гутаркі з епіскапам Васілём Радзянкам. Перадача 4-я.
0.40. Канцэрт Смаленскага рускага народнага аркестра.

Другая агульнасаюзная праграма

7.30. Брыдж. Тэлебіржа.
8.00. Ранішняя гімнастыка.
8.15. Мультфільмы «Хто дужэйшы?», «Як браты-пальцы пасварыліся».
8.30. Іспанская мова. 1-ы год навучання.
9.00. «Бурда модэн» прапануе.
9.30. Іспанская мова. 2-гі год навучання.
10.00. Рытмічная гімнастыка.
17.00. «Лятаў мядзведзь па паднябессі». Цыкл «Зямля тры вогі нашай».
17.40. Дом. Праблемы ў будаўніцтве жылля для воінаў-афганцаў.
18.00. «Добрая памяць сяла Пралеснае». Пра сельскага настаўніка і мастака А. І. Шаўчэнку.
19.00. Парламенцкі веснік Расіі.
19.15. Грані.
20.00. Весткі.
20.15. Добрай ночы, малышы!
20.30. «Фермерскія ўрокі». Перадача 2-я.
20.50. «Каманда Пішырыма». Дабрачынная акцыя таварыства савецка - шведскай дружбы.
21.10. На сесіі Вярхоўнага Савета РСФСР.
21.55. Пятае кола.
23.00. Весткі.
23.20. Пятае кола (працяг).

Быў у бабулі шэранькі козлік...

Фота І. ШАБАЛІНСКАГА. (г. Дзяржынск).

РАДЫЁ

19 верасня

Апошнія паведамленні: 5.00, 6.00, 8.00, 10.00, 12.00, 15.00, 16.00, 17.00, 19.00, 20.25, 22.00, 23.00.

7.00 — «Радыёфакт». Ранішняя інфармацыйная праграма. 8.15 — «Вясковыя ростані». 9.15 — «Тут ажывае гісторыя». Нататкі журналіста І. Зайца. 10.15 — «Казка за казкай». Х. Лялько. «Каваль». 10.40 — «У радыётэатры «Купалінка». «Крылаты, махнаты ды масляны». Радыёпастаноўка. 11.20 — «Чалавек. Грамадства. Закон». Радыёчасопіс. 11.40 — «З гісторыі беларускага опернага...». Запісы М. Дзянісава. 12.00 — радыёстанцыя «Саюз». 12.30 — «У абедзенны перапынак». Інфармацыйна-музычная праграма. 13.30 — «На хвалі часу». 14.00 — «Запрашаюць радыёстудыі краіны». 14.40 — «Эканамічны дзённік». 15.30 — М. Зарэмба. «Бумеранг». Апавяданне. 16.15 — «Рамантыкі». 16.45 — В. Аколава. «Пры яснай свячы». Вершы. 17.15 — канцэрт. 18.40 — «Сябрына». Праграма Казахскага радыё. 19.30 — гуманітарна-інфармацыйны канал радыёстанцыі «Беларуская маладзёжная». 20.15 — вячэрняя казка. 20.25 — «Дзень нашага жыцця». Інфармацыйны выпуск. 20.45 — «Пошта радыё». 21.00 — «Ад шчырага сэрца». Музычная праграма. 22.15 — эстрадны канцэрт. 23.15 — радыёстанцыя «Юнацтва».

НАДВОР'Е

18 верасня

Усход, захад, даўжыня дня: **Мінск — 6.47, 19.20, 12.33; Віцебск — 6.36, 19.11, 12.35; Магілёў — 6.36, 19.10, 12.34; Гомель — 6.36, 19.04, 12.28; Гродна — 7.04, 19.33, 12.29; Брэст — 7.03, 19.35, 12.32.**

Сёння ўдзень па рэспубліцы чакаецца воблачнае надвор'е, часам дажджы, магчымы навальніцы. Тэмпература паветра ў Гродна і Брэсце — 15—17, Мінску і Гомелі — 14—16, Магілёве — 13—15, Віцебску — 12—14 градусаў цяпла.

У наступныя двое сутак: 19-га верасня па большай частцы тэрыторыі рэспублікі, 20-га верасня месцамі па рэспубліцы дажджы. Тэмпература паветра ўначы 7—12, днём—12—17 градусаў цяпла.

Л. САНКЕВІЧ,
інжынер-сіноптык.

СОВЕТСКАЯ БЕЛОРУССИЯ
СЁННЯ Ў НУМАРЫ

Справаздача парламенцкага карэспандэнта «Советской Белоруссии» аб рабоце сесіі Вярхоўнага Савета БССР.

«Барыкады на рэйках». Ці будзе ў Маскве беларуская бульба?

У ролі падарунка ледзь не апынуліся чатыры жылыя дамы разам з іх насельніцтвам.

Загранпашпарт: дзе? Куды? Колькі? Інтэрв'ю з начальнікам службы віз і дазволаў МУС БССР С. Стэсікам.

Людзі — зверы. Нататкі публіцыста.

Даведачнае бюро.

«Судзукі» на «задворках?» Як жывуць і працуюць у Маладзечанскім ДРБУ-49.

Мільён ад... аленяў

Дагавор на пастаўку пантаў плямістага аленя заключыў з фармацэўтычнай фірмай «Аліён» у Санкт-Пецярбургу саўгас «Днепрабугскі» Кобрынскага раёна. Семдзесят кілаграмаў каштоўнай сыравіны, кожны з якіх каштуе тры тысячы рублёў, атрымаюць фармацэўты горада на Няве. З яго будзе прыгатаваны лекавы прэпарат пантакрын, попыт на які вялікі. Акрамя таго, ва ўласнай лабараторыі саўгаса наладжаны выпуск настойкі «Дары лесу», якая прымяняецца як танізуючы і стымулюючы сродак пры фізічным і разумовым пераmамленні, астэнічных станах, неўрозах, гіпертаніі і іншых захворваннях. Такую настойку саўгас рэалізуе сваім працаўнікам, жыхарам раёна і вобласці.

Ужо цяпер можна сцвярджаць, што, стварыўшы ў сябе некалькі гадоў назад буйнейшую ў рэспубліцы аленегадоўчую ферму, дзе зараз утрымліваецца каля 700 дарослых аленяў і дзве з паловінай сотні аленянят, гаспадарка не прагадала. У перспектыве плямістае пагалоўе намечана давесці да трох тысяч жывёлін. І калі хоць бы трэць з іх будуць алені-рагачы, то штогадовы даход ад рэалізацыі каштоўнай лекавай сыравіны дасягне мільёна рублёў. Да таго ж, дадатковыя сродкі будуць атрыманы за дапамогу ў стварэнні аленегадоўчых ферм на Брэстчыне і ў некаторых рэгіёнах Расіі.

І. КУКСА,
кар. БЕЛТА.

Галоўны рэдактар У. Б. НАРКЕВІЧ.

НАШ АДРАС

220041, гор. Мінск, Ленінскі праспект, 77, рэдакцыя газеты «Звязда».

ТЭЛЕФОНЫ: прыёмнай — 32-51-05, аддзела пісьмаў — 32-04-52; 32-41-92, рэкламы і аб'яў — 32-35-91, навін — 32-60-13.

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні неабавязкова адлюстроўваюць пункт гледжання рэдакцыі.

Газета «Звязда» выходзіць згодна з адпаведнай пастановай Вярхоўнага Савета БССР, у якой запісана аб тым, што «Звяздзе» даручана шырока асвятляць ход нечарговай шостай сесіі Вярхоўнага Савета БССР.

Друкарня выдавецтва «Беларускі Дом друку»

Тыраж 102.822.
Індэкс 63850.
Зак. № 183.

Выходзіць 250 разоў на год.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12